

19
1932
19

วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นทานก่อนกลับบ้าน

19 S.A. 2539

ปริญญาานิพนธ์
ของ
ทัศนีย์ อินทรบำรุง

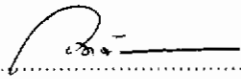
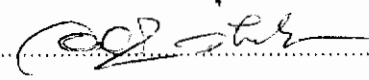
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย
เมษายน 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

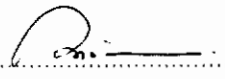
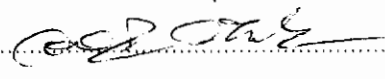
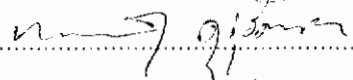
B. 51849

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษยา ตันติผลาชีวะ)
 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อาวรุท วัฒนสิน)

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษยา ตันติผลาชีวะ)
 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อาวรุท วัฒนสิน)
 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ คุรุรัตน์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริฎา พูลสุวรรณ)
วันที่ 25 เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความเมตตาในการให้คำปรึกษาและคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษยา ตันติผลาชีวะ ประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ รองศาสตราจารย์อาวุธ วัฒนสิน กรรมการที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์และรองศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ คุรุรัตน์ กรรมการสอบปริญญาานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ประณต เค้าฉิม อาจารย์ศุภกุล เกียรติสุนทร อาจารย์แจ่มจันทร์ เกียรติกุล อาจารย์จิตราภรณ์ เตมียกุล อาจารย์ชมนาท อรุณศักดิ์ อาจารย์สุดาวดี รื่นเริงใจ ที่ได้กรุณาตรวจ และให้คำแนะนำในการแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และการเก็บข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนหน้าพระลาน คณะครูและนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนหน้าพระลาน ที่ได้กรุณาให้ความสะดวก และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการศึกษาทดลองครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ แผนกการศึกษาปฐมวัยทุกท่านที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน ให้ความรู้ ขอขอบคุณเพื่อน และน้อง ๆ ปริญญาโทเอกการศึกษาปฐมวัยทุกท่าน พี่ ๆ และน้อง ๆ ในครอบครัวอินทราบำรุง และพันจ่าอากาศเอกวิวัฒน์ นาคุณทรง ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเป็นกำลังใจ และขอขอบพระคุณผู้มีพระคุณอีกหลายท่านที่มีได้กล่าววามในที่นี้ซึ่งมีส่วนช่วยในการทำปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดา ครู อาจารย์ ที่ได้เลี้ยงดูและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ทัศนีย์ อินทราบำรุง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6- 8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง	7
ความหมายและคุณลักษณะของความมีวินัยในตนเอง	7
ทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง	8
การส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน	14
ความหมายของนิทาน	14
ประเภทของนิทาน	14
หลักเกณฑ์การเลือกนิทาน	16
เทคนิคในการเล่านิทาน	17
รูปแบบการเล่านิทาน	20
คุณค่าของนิทาน	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน	22
การเสริมสร้างการเรียนรู้จากนิทาน	24
พัฒนาการของการเลียนแบบในเด็กปฐมวัย	24
ทฤษฎีการเรียนรู้จากตัวแบบของแบนดูรา	25

บทที่	หน้า
บุคคลที่เด็กเลียนแบบ	27
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	31
การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ	31
แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง	35
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	42
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	42
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	42
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	43
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	44
อภิปรายผล	44
ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้	47
ข้อเสนอแนะ	48
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	48
บรรณานุกรม	49

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	57
ภาคผนวก ก	58
ภาคผนวก ข	62
ประวัติย่อของผู้วิจัย	69

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง	35
2 การดำเนินการทดลอง	37
3 เปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุมหลังการทดลอง	41

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนการจัดกิจกรรมการเสวนาทานก่อนกลับบ้าน	32
2 แผนการจัดกิจกรรมการเสวนาทานก่อนกลับบ้าน และกิจกรรมก่อนกลับบ้าน แบบปกติ	36

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย เหมือนจะทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะ ตัวอย่าง เช่น ปัญหาความประพฤติของนักเรียน ปัญหาข้าราชการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ และปัญหาการมีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมเหล่านี้ เป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากการที่สมาชิกในสังคมปัจจุบันขาดวินัยทางสังคม (พุทธทาส. 2505 : 185) ดังนั้นรัฐบาลเริ่มให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทางด้านสังคมมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535 - 2539 มุ่งพัฒนาคุณภาพของพลเมือง จัดการศึกษาโดยเน้นให้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถพึ่งตนเอง และดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 1) โดยการส่งเสริมให้บุคคลมีพฤติกรรมที่เหมาะสม

วินัยในตนเองเป็นสิ่งที่ควรได้รับการส่งเสริมเพื่อเป็นพื้นฐานของการควบคุมตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างวินัยทางสังคม ดังที่ สุชา จันท์ธอม (2511 : 49 - 53) กล่าวถึงความจำเป็นในการปลูกฝังความมีวินัยในตนเองให้แก่เด็กไว้ว่า การควบคุมตนเองหรือที่เรียกว่า การมีวินัยในตนเอง เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอุปนิสัยของเด็ก ทั้งนี้เพราะเด็กได้เรียนรู้ว่าเด็กไม่สามารถจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยปราศจากการติดต่อกับผู้อื่น และในการติดต่อกับผู้อื่นนั้นเด็กควรแสดงออกซึ่ง นิสัย ความคิด และทัศนคติทั่ว ๆ ไปอย่างไรต่อบุคคลที่เด็กติดต่อด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วินเซนต์ (Vincent. 1961 : 42 - 43) ที่กล่าวว่า วินัยในตนเองจะทำให้บุคคลอยู่ในสังคมได้อย่างดี และมีความสุข เพราะบุคคลที่มีวินัยในตนเองนั้นเป็นบุคคลที่รู้จักการบังคับใจตนเอง ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ตนมีหน้าที่อยู่โดยไม่มีใครบังคับ ปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นจะสามารถแก้ไขได้ ถ้าเริ่มช่วยกันส่งเสริมวินัยในตนเองแก่เด็กตั้งแต่ระดับปฐมวัย ดังที่ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523 : 7 - 9) กล่าวไว้ว่า การมีวินัยในตนเองสามารถปลูกฝังและพัฒนาได้ตั้งแต่วัยเด็ก

เด็กปฐมวัยเมื่ออายุประมาณ 4 - 5 ขวบ จะเริ่มมองเห็นคุณค่าของการได้รับรางวัล ต้องการให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของคนอื่น จึงเห็นได้ว่าเด็กวัยนี้ควรจะได้รับการปฏิบัติตนตาม

แนวที่สังคมยอมรับ ซึ่งเป็นวัยที่เหมาะสมอย่างยิ่งในการปลูกฝังนิสัยที่ดีงาม การมีระเบียบวินัย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์. 2526 : 144) หากเด็กได้รับการปลูกฝังในช่วงนี้ จะส่งผลต่อไปยังวัยผู้ใหญ่ นับว่าเป็นการวางพื้นฐานในการที่จะให้เด็กเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคม

การปลูกฝังวินัยในตนเองแก่เด็กปฐมวัยอาจทำได้หลายวิธี วิธีที่ง่าย และนิยมใช้กันแพร่หลาย คือ การเล่านิทาน ซึ่ง กิติยวดี บุญเชื้อ (2527 : 60) กล่าวว่า เด็กอายุ 3 - 6 ขวบ ชอบฟังนิทานเป็นชีวิตจิตใจ ชอบคิด ชอบจินตนาการ ครูสามารถสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ให้ซึมซาบเข้าไปในจิตใจ โดยไม่รู้ตัว ซึ่งสอดคล้องกับ กิ่งแก้ว อัดถากร (2513 : 8) ที่มีความเห็นว่า นิทานเป็นส่วนหนึ่งของต้นแบบที่มีอิทธิพลต่อเด็กมาก เพราะตัวละครในนิทานสามารถเร้าความสนใจของเด็ก และมีพลังโน้มน้าวทัศนคติ ตลอดจนเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ เพราะธรรมชาติของเด็กในวัยนี้ จะชอบเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ที่มีความสามารถหรือเป็นบุคคลที่เด็กพอใจ ถ้าต้องการให้เด็กมีลักษณะเช่นใด ก็สามารถผูกนิทานเพื่อปลูกฝังความคิด และลักษณะนิสัยนั้น สุขสมร ประพัฒน์ทอง (2521 : 73) ได้ทำการวิจัย พบว่าเด็กที่ฟังนิทานประเภทใดแล้ว เด็กสามารถเลียนแบบตัวอย่างในนิทานตามที่คุณเขียนนิทานจะซุกซนหรือกระตุ้นให้เป็นไปตามแนวคิดนั้น ๆ เช่น ตัวแบบในนิทานเป็นคนขยัน มุมานะ เด็กที่ฟังนิทานประเภทนี้แล้วจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและจากการศึกษาของ สุดาวดี ไยพิมล (2533 : 63) พบว่านักเรียนที่ฟังนิทานส่งเสริมความซื่อสัตย์ จะมีความสามารถจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ได้ดี ซึ่งต้นแบบที่เด็กเรียนรู้จากนิทานจัดว่าเป็นแบบที่เกิดขึ้นกับผู้อื่น เด็กจะรับรู้ และเลือกลักษณะพฤติกรรมดังกล่าวมาใช้ภายหลัง (Bandura. 1977 : 22 - 27) และการเลียนแบบเป็นวิธีเดียวที่เด็กอาจกระทำตามโดยไม่รู้สึกรู้สว่าถูกชักจูง (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2522 : 46 - 48) การจัดกิจกรรมนิทานให้เด็กฟัง เพื่อใช้เป็นสื่อในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองนั้น จะเป็นการช่วยให้เด็กเห็นแบบของพฤติกรรม ซึ่งจะทำให้เด็กเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการมีวินัยในตนเอง ซึ่งครูจะต้องพิจารณาเนื้อหาในนิทานที่มีคุณค่า และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดประสบการณ์ (วฤภา จิตรสิงห์. 2534 : 2) ทั้งนี้เวลาที่เหมาะสมกับการเล่านิทานนั้น สามารถจัดได้หลายช่วง ทั้งเวลาเข้าก่อนโรงเรียนเช้า เวลาที่เด็กไม่สนใจในบทเรียนและช่วงที่เหมาะสมอีกช่วงหนึ่ง คือ ก่อนที่เด็กจะกลับบ้าน หรือรอคอยผู้ปกครองมารับนั้น เป็นช่วงเวลาที่ทั้งเด็กและครูว่าง ซึ่งเหมาะกับการเล่านิทานให้เด็กฟัง (ฉวีวรรณ กิनावงศ์. 2526 : 132) นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยให้เด็กลดความกังวลเรื่องผู้ปกครองมารับอีกด้วย ดังนั้นการเล่านิทานให้เด็กฟัง

และพูดคุยสนทนาหรือทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเด็ก นอกจากจะเป็นการช่วยให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ครูยังได้ทราบความรู้สึกนึกคิดของเด็กจากการสนทนา หรือซักถามความคิดเห็นหลังจากฟังนิทาน ตลอดจนช่วยให้ครูเข้าใจเด็กดียิ่งขึ้น การจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้าน จึงน่าจะเป็นแนวทางส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม แก่เด็กปฐมวัย ได้เป็นอย่างดี

จากสภาพปัญหา และงานวิจัยที่ปรากฏ ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองแก่เด็กปฐมวัย และมีความสนใจที่จะศึกษาว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้านเพื่อเป็นการสร้างเสริมความมีวินัยในตนเอง จะมีวินัยในตนเองแตกต่างจากเด็กที่ไม่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้านหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูในการส่งเสริม ความมีวินัยในตนเองแก่เด็กปฐมวัยในอีกรูปแบบหนึ่ง

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้าน กับเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้านที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ได้เลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม และเป็นแนวทางในการเล่านิทานก่อนกลับบ้าน เพื่อส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชาย หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี

ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คอ นักเรียนชาย หญิง อายุนะหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนหน้าพระลาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

3. ระยะเวลาการทดลอง การศึกษาครั้งนี้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ทำการทดลองเป็นเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 5 วัน วันละ 1 ครั้ง

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

4.1.1 การจัดกิจกรรมการเล่นทานก่อนกลับบ้าน

4.1.2 การจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความมีวินัยในตนเอง

นียมศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ทั้งชายและหญิง ที่กำลังเรียน อยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนหน้าพระลาน สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2. ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของการให้เหตุผลของเด็กในการที่ จะควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยเกิดจากการตระหนักถึง คุณค่าของสิ่งที่ตนควรปฏิบัติ ซึ่งสามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และในการวิจัย ครั้งนี้การแสดงออกของวินัยในตนเอง แบ่งได้ดังนี้

2.1 การปฏิบัติตามระเบียบของห้องเรียน หมายถึง การให้เหตุผลของเด็กว่า จะประพฤติปฏิบัติอย่างไรให้ถูกต้อง ที่ไม่ขัดกับข้อบังคับของชั้นเรียนที่กำหนดไว้

2.2 การเคารพสิทธิของผู้อื่น หมายถึง การให้เหตุผลของเด็กว่าจะประพฤติ ปฏิบัติอย่างไรที่ไม่ก้าวก่าย หรือล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่น

2.3 การรู้จักกาลเทศะ หมายถึง การให้เหตุผลของเด็กว่าจะประพฤติปฏิบัติ อย่างไรให้เหมาะสมกับเวลาและโอกาส

2.4 ความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย หมายถึง การให้เหตุผลของเด็กถึงการปฏิบัติงานของตนเองให้เสร็จ โดยไม่หลีกเลี่ยงหรือละทิ้งงานไปทำอย่างอื่นที่ไม่จำเป็นในช่วงเวลานั้น ๆ

3. การจัดกิจกรรมการเล่นิทานก่อนกลับบ้าน หมายถึง การจัดให้เด็กฟังนิทานที่ครูเล่า ในช่วงระหว่างเวลาเตรียมกลับบ้าน นิทานที่ครูนำมาเล่าเป็นนิทานที่แต่งขึ้น และจากหนังสือนิทานที่มีผู้แต่งไว้ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง แต่ละด้าน และใช้สื่อประกอบการเล่นิทาน เมื่อเล่นิทานจบลง เด็กและครูจะร่วมกันสรุป และสนทนา ชักถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองจากนิทานที่เล่าแต่ละวัน เมื่อเล่นิทานครบทั้ง 4 ด้านแล้วจะเล่าซ้ำเรื่องกลับหมุนเวียนมาใหม่

4. การจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ หมายถึง การที่เด็กและครูร่วมกันสนทนา ชักถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้รับในแต่ละวัน และวินัยในตนเองที่ทำเป็นประจำ ในช่วงระหว่างเวลาเตรียมกลับบ้าน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแยกตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง
 - 1.1 ความหมายและคุณลักษณะของความมีวินัยในตนเอง
 - 1.2 ทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง
 - 1.3 การส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง
 - 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน
 - 2.1 ความหมายของนิทาน
 - 2.2 ประเภทของนิทาน
 - 2.3 หลักเกณฑ์การเลือกนิทาน
 - 2.4 เทคนิคในการเล่านิทาน
 - 2.5 รูปแบบการเล่านิทาน
 - 2.6 คุณค่าของนิทาน
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน
3. การสร้างเสริมการเรียนรู้จากนิทาน
 - 3.1 พัฒนาการของการเลียนแบบในเด็กปฐมวัย
 - 3.2 ทฤษฎีการเรียนรู้จากตัวแบบของแบนดูรา
 - 3.3 บุคคลที่เด็กเลียนแบบ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง

1.1 ความหมายและคุณลักษณะของความมีวินัยในตนเอง

บุคคลจะมีวินัยในตนเองได้นั้นนักทฤษฎีจิตวิทยาเชื่อว่าจะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา เป็นลักษณะที่มีความสำคัญต่อการแสดงออกทางจริยธรรม และคุณธรรมของบุคคลมาก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2523 : 6 - 9) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่จะต้องส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดขึ้นในสังคมไทย มีผู้กล่าวถึงความหมายของวินัยในตนเองไว้ว่าวินัยในตนเองหมายถึง

1. การบังคับควบคุมพฤติกรรมของบุคคล ที่มีใช้บังคับโดยอำนาจภายนอก หากโดย อำนาจภายในของบุคคลเป็นอำนาจที่เกิดจากการเรียนรู้หรือยอมรับคุณค่าอันใดอันหนึ่งแล้วทำให้บุคคลนั้นสามารถบังคับพฤติกรรมของตนเองได้ (Good. 1973 : 523; อ่ำพร กาทอง. 2529 : 7; ขวัญใจ บุญฤทธิ์. 2534 : 12)

2. การแสดงออกของบุคคลที่ไม่ทำการใดๆ อันจะเป็นผลให้เกิดความยุ่งยากแก่ตน ในอนาคต หรือการไม่เข้าไปยุ่งกับเรื่องส่วนตัวและสิทธิของผู้อื่น รวมทั้งการที่บุคคลกระทำการที่ตนไม่อยากทำ แต่การกระทำนั้นช่วยให้ความต้องการ และสิทธิของผู้อื่นได้รับการตอบสนอง หรือกระทำการอันเป็นผลให้ผู้อื่นประสบผลสำเร็จในอนาคต (Vincent. 1961 : 42 - 43)

จากความหมายและแนวคิดของนักการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่าวินัยในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ทั้งทางด้านการแสดงออกและความรู้สึกต่าง ๆ โดยตระหนักถึงคุณค่าในการปฏิบัติ โดยมีได้เกิดจากข้อบังคับจากอำนาจภายนอก

คุณลักษณะของความมีวินัยในตนเอง

จิราหวัณ มูลสถาน (2523 : 23) ได้สรุปว่า บุคคลที่มีวินัยในตนเองควรมีลักษณะ และพฤติกรรมประกอบไปด้วย มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ มีความตั้งใจจริง มีลักษณะความเป็นผู้นำมีเหตุผลเคารพสิทธิของผู้อื่น ทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม มีความอดทน มีความเชื่อมั่นอำนาจภายในตน และมีลักษณะมุ่งอนาคต

วไลพร จันทร์ศิริ (2530 : 12 - 14) ได้สรุปคุณลักษณะความมีวินัยในตนเอง สอดคล้องกับ ลัดดาวรรณ ณ ระนอง (2525 : 5) และสุภาพร จันทร์ศิริโยธิน (2526 : 6)

ไว้ดังนี่คือมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ เคารพในสิทธิของผู้อื่น มีระเบียบและปฏิบัติ ตามกฎเกณฑ์ของสังคม มีลักษณะมุ่งอนาคตมีความเป็นผู้นำ มีความตรงต่อเวลา รู้จักกาลเทศะ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร รู้จักเสียสละ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และยอมรับการกระทำของตนเอง

แจ่มจันทร์ เกียรติกุล (2531 : 9) ได้สรุปลักษณะความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ในด้านต่อไปนี้ การตั้งใจทำงาน การเคารพสิทธิของผู้อื่น การตรงต่อเวลา และการปฏิบัติตาม ตามระเบียบของห้องเรียน

สรุปได้ว่า บุคคลที่มีวินัยในตนเองควรมีลักษณะ และพฤติกรรมประกอบไปด้วย มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ มีความตั้งใจจริง มีความเป็นผู้นำผู้ตาม มีเหตุมีผล เคารพสิทธิของผู้อื่น มีความอดทน มีลักษณะมุ่งอนาคต มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความตรงต่อ เวลา รู้จักกาลเทศะ ขยันหมั่นเพียร รู้จักเสียสละ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยอมรับการกระทำของ ตนเอง และการปฏิบัติตามระเบียบของห้องเรียน และกฎเกณฑ์ของสังคม

1.2 ทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง

วินัยในตนเองมีลักษณะของการแสดงออกทางจริยธรรม และคุณธรรมของบุคคล มากกว่าและสำคัญว่าลักษณะของความรู้ดีรู้ชั่ว และความสามารถ กระทำดี กระทำชั่วด้วย ฉะนั้น จึงควรให้ความสนใจเกี่ยวกับที่มาและการเจริญเติบโตทางจิต และลักษณะการมีวินัย ในตนเอง นักจิตวิทยาพัฒนาการได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้มานานแล้ว และมีความเห็นว่ ความมีวินัยในตนเองหรือความสามารถควบคุมตนเองอย่างถูกต้องเป็นหลักชัยของการพัฒนา ทางจิตของบุคคลได้ด้วย (โสภภาพร แก่นเพชร. 2530 : 20 - 30)

ทฤษฎีการเกิดวินัยแห่งตนของ เมาวเรอร์ (Mowrer)

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523 : 6 - 9) ได้สรุปทฤษฎีของ เมาวเรอร์ ไว้ว่า การเกิดวินัยใน ตนเองของบุคคล แต่ละคนนั้น นักทฤษฎีจิตวิทยาเชื่อว่า จะต้องมึพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิด จนกระทั่งเติบโตขึ้นมา จุดเริ่มต้นคือ ความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับมารดา หรือผู้เลี้ยงดูอันจะนำ ไปสู่ความสามารถควบคุมตนเอง เมื่อโตขึ้นทารก และเด็กจะต้องเรียนรู้จากผู้เลี้ยงดู โดยการ เรียนรู้นี้จะเกิดในสภาพอันเหมาะสมเท่านั้น

การเรียนรู้ของทารกและเด็กนี้ จะเกิดขึ้นหลายระดับและขั้นตอนดังต่อไปนี้

จุดเริ่มต้นอยู่ที่การที่ทารกได้รับการบำบัดความต้องการ เช่น นิว ก็ได้ดื่มนม ร้อนได้อาบน้ำ ยุงกัดก็มีผู้มาบดให้ เมื่อทารกได้รับการบำบัดความต้องการก็จะรู้สึกสบาย พอใจ และมีความสุข ความสุขนี้จะรุนแรงมาก และติดตรึงอยู่ในสำนึกของทารกไปจนเติบโตขึ้น ขั้นต่อมาคือในขณะที่ทารกได้รับการบำบัดความต้องการจนรู้สึกพอใจ และมีความสุข การรับรู้ของเด็กขั้นต่อมาคือความสุข ความพอใจของเด็ก ที่เกิดจากได้รับการบำบัดความต้องการต่าง ๆ การปรากฏตัวของมารดาทำให้เกิดความสุขความพอใจ การรักและพอใจมารดานั้น จะต้องเกิดด้วย การเรียนรู้ เช่นนี้ โดยที่ความสุขความพอใจ การรักและพอใจมารดานั้น จะต้องเกิดด้วยการเรียนรู้เช่นนี้ที่ความสุข ความพอใจ ต้องได้รับการบำบัดในทางตรงข้าม เช่น เมื่อหิวไม่ได้กิน หรือกินเมื่อไม่หิว เด็กจะไม่เกิดความสุขความพอใจ เด็กก็จะไม่มีรากฐานในการที่จะเรียนรู้ ที่จะรัก และพอใจมารดาของตน เมื่ออาการเรียนรู้ขั้นแรกเกิดขึ้นแล้ว จึงเป็นรากฐานของการเรียนรู้ ขั้นที่สองต่อไปนี้ กล่าวคือ มารดายอมมาควบคุมมาบังคับกับคำอบรมสั่งสอนของเด็ก ด้วยคำพูดหรือกระทำต่าง ๆ ต่อมาเด็กจึงจะมีความสุข เปลี่ยนแบบมารดาทางคำพูด การกระทำ หรือทำตามที่มารดาสั่งสอน สุขความสุขความพอใจที่เกิดขึ้น มีลักษณะเป็นการให้รางวัล และชมเชยตนเองโดยบุคคล ไม่ต้องหวังผลจากภายนอก เด็กจะเลียนแบบผู้เลี้ยงดูตนทั้งทางที่ดี และไม่ดีขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้ที่ตนรักพอใจ เช่น ถ้าเด็กเห็นมารดาสูบบุหรี่เสมอเมื่อเด็กสูบบุหรี่บ้าง ก็จะมีความสุขความพอใจ เพราะเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรัก ลักษณะที่แสดงถึงการมีวุฒิภาวะทางจิตของบุคคลนั่นเอง โดยจะปรากฏขึ้นในเด็กปกติที่อายุ ประมาณ 8 - 10 ขวบ และจะพัฒนาต่อไปจนสมบูรณ์ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ฉะนั้นผู้ที่จะมีบรรลุมวุฒิภาวะทางจิตอย่างสมบูรณ์จึงเป็นผู้ที่สามารถควบคุมตนให้ปฏิบัติอย่างมีเหตุมีผลในสถานการณ์ต่างๆได้ เช่น ในการตอบโต้เมื่อเด็กเกิดความคับข้องใจ หรือเมื่อเกิดความกลัวในการมีความรัก และในการมีอารมณ์ขัน ผู้ที่ขาดวินัยในตนเองเพราะไม่ได้ผ่านการเรียนรู้ตามที่กล่าวมาแล้ว จะกลายเป็นบุคคลที่ขาดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำและอาจกลายเป็นผู้ทำผิดกฎเกณฑ์และกฎหมายของบ้านเมืองอยู่เสมอในรายที่รุนแรงอาจกลายเป็นผู้ทำผิดกฎเกณฑ์และกฎหมายของบ้านเมืองอยู่เสมอในรายที่รุนแรงอาจกลายเป็นอาชญากร เรื่องทั้งหมดโอกาสที่จะแก้ไข

การเกิดวินัยในตนเองนี้เป็นเพียงจุดเริ่มต้นในบุคคลซึ่งจะพัฒนาเป็นลักษณะที่เด่นชัด และนำไปสู่พฤติกรรมของบุคคลต่อไป

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์

เพียเจท์ (Piaget. 1977) กล่าวว่า จริยธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์แสวงหา มาจากกฎต่าง ๆ และกำหนดเป็นแนวทางของสังคม หรือพฤติกรรมระหว่างบุคคล กล่าวโดยสรุป จริยธรรม หมายถึง ความเข้าใจในแนวทางของการประพฤติดีประพฤติชอบ ทั้งทางกายวาจา และใจเพื่อประโยชน์ต่อตนเองผู้อื่นและสังคม เป้าหมายสูงสุดของจริยธรรมคือ การแสดงออก ในรูปของพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลของการกระทำในปัจจุบันและเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางปัญญา ซึ่ง เพียเจท์ ได้แบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรม (สุดาวดี สุจริต. 2531 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Piaget. 1962 : 16 - 19) ดังต่อไปนี้

1. ขั้นก่อนจริยธรรม (แรกเกิด - 2 ปี) เป็นขั้นที่ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อม และระเบียบกฎเกณฑ์ได้ การประพฤติปฏิบัติจะกระทำ เพื่อสนองความต้องการทางร่างกาย
2. ขั้นปฏิบัติตามคำสั่ง (อายุ 2 - 8 ปี) เด็กสามารถรับรู้สภาพแวดล้อม และบทบาทของตนต่อผู้อื่น รู้จักเกรงกลัวผู้ใหญ่ เห็นว่าคำสั่งหรือกฎเกณฑ์เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตาม
3. ขั้นยึดหลักแห่งตน (อายุ 8 ปีขึ้นไป) เด็กวัยนี้จะมีพัฒนาการทางสติปัญญา ขั้นคิดตามแบบแผนของตรรกวิทยาซึ่งเด็กสามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลประกอบการตัดสินใจ จะประเมินความถูกต้องโดยดูจากเจตนาผู้กระทำและตั้งเกณฑ์ของตนเองได้

1.3 การส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง

การเสริมสร้างความมีวินัยให้แก่คนในชาตินั้น จะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง และต่อเนื่องและไม่ควรปล่อยให้เป็นการหน้าที่ของรัฐบาลแต่เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น แต่เป็นหน้าที่ของชนในชาติทุกฝ่ายจะต้องช่วยเหลือและร่วมมือกันโดยเริ่มต้นที่ตั้งแต่ระดับอนุบาลขึ้นไป ด้วยการฝึกฝนอบรมจนเกิดเป็นนิสัย และนำเอาระเบียบวินัยที่ได้ฝึกฝนไว้นั้นออกไปปฏิบัติจริง ในชุมชนซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและโรงเรียนแล้วยังมีส่วนช่วยชักนำประชาชนในชุมชนให้ประพฤติปฏิบัติตามไปด้วยเมื่อเป็นเช่นนี้ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญในการปลูกฝังอบรมนักเรียนให้มีความรู้ทักษะจนเกิดเป็นนิสัยและมีเจตคติที่ดีซึ่งครูต้องมีเทคนิคในการเลือกการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมีการเตรียมการให้พร้อมอีกทั้งมีกิจกรรมที่ต่อเนื่องกัน (Verble. 1985 : 40 - 42)

หลักการเสริมสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กมีดังนี้

1. สนับสนุนให้มีกิจกรรมส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง เช่น สนับสนุนความเป็นผู้นำ และวิธีการของประชาธิปไตย เพื่อสร้างคุณค่าทางบวกให้แก่โรงเรียน เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (walsh. 1980 : 43) การให้แสดงบทบาทสมมติ การใช้กลุ่มเพื่อให้เกิดความคล้อยตาม และการให้เลียนแบบจากตัวแบบ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524 : 33 - 37) ซึ่งการฝึกระเบียบวินัยสามารถสอดแทรกเข้าไปในกิจกรรมต่าง ๆ ได้

2. การอบรมสั่งสอน ในการฝึกระเบียบวินัยเพื่อให้เด็กมีวินัยในตนเองนั้น ควรใช้วิธีสอน ตักเตือน และแก้ไขซึ่งเป็นวิธีที่จำเป็นเพราะเด็กๆ ต้องได้รับการชี้แนะว่าจะต้องทำอะไร และต้องได้รับความช่วยเหลือโดยเตือน และย้ำสิ่งที่สอนไปแล้วรวมทั้งแก้ไขเมื่อทำไม่ถูกต้อง (โสภภาพรณ รัตนะ. 2526 : 89) ขั้นตอนการสอนควรทำดังนี้

2.1 เริ่มสอนกฎและระเบียบเฉพาะเรื่องที่สำคัญทีละน้อย ๆ แล้วค่อย ๆ สอนเพิ่มภายหลัง ส่วนวิธีสอนนั้นควรพูดในสิ่งที่เป็นรูปธรรมเด็กมองเห็นได้ชัดในขณะนั้น ไม่ควรพูดถึงอนาคตที่ไกลเกินไปไม่ควรพูดห้ามล่วงหน้าทั้ง ๆ ที่เด็กยังไม่ได้ทำ และไม่ใช้คำว่า “อย่า” อย่างฟุ่มเฟือยเกินไป เช่น ควรพูดว่า “ช่วยเก็บของเล่นด้วยเมื่อเล่นเสร็จ ”

2.2 ควรสอนเด็กเมื่อเด็กอารมณ์ดี ไม่โกรธ หรือไม่เหนื่อยเกินไป ในทำนองเดียวกัน ขณะสอนผู้สอนต้องอารมณ์ดีด้วย ถ้าสอนด้วยความไม่พอใจจะไม่เป็นผลดีต่อตัวเด็ก

2.3 ควรชมเชย และให้กำลังใจเด็ก ซึ่งจะมีผลดีกว่าการอยู่เฉย ๆ เมื่อเด็กทำดี หรือดูเมื่อเด็กไม่ทำ หรือทำผิดควรชมเชยเฉพาะสิ่งที่เด็กทำได้ ไม่ควรพูดชมเกินความสามารถของเด็ก มิฉะนั้นเด็กจะรู้สึกว่าคุณใหญ่ไม่จริงใจ หากให้รางวัลเด็กไม่ควรให้พร่ำเพรื่อ มิฉะนั้นเด็กจะทำงานเพื่อรางวัล

2.4 ในระยะแรกควรเตือนให้เด็กปฏิบัติบ้างในกรณีที่เด็กอาจจะลืมปฏิบัติ ควรแก้ไขในทันทีหรือในเวลาใกล้ ๆ กัน มิฉะนั้นเด็กจะลืมและต้องมีการอบรมสั่งสอนในทุกโอกาส (ชม ภูมิภาค. 2525 : 136 - 137) ซึ่งต้องใช้เวลา และค่อยเป็นค่อยไป อย่างไรก็ตามการควบคุมตนเองของเด็กปฐมวัยให้ได้ตลอดไปนั้นเป็นเรื่องยาก แต่ก็เป็นไปได้ถ้ามีคณคอยให้กำลังใจ การเรียนรู้จะเป็นไปอย่างง่ายดาย ถ้าได้รับการเสริมแรงจากการเรียนรู้ นั่นคือ มั่นใจว่าจะทำได้ เป็นที่ยอมรับของเพื่อน และได้รับความรักจากทุกคน (ทักษิณา สอนานนท์. 2519 : 41 - 42)

3. การฝึกระเบียบวินัย ต้องฝึกอย่างสม่ำเสมอ มีความอดทน และความพยายาม ไม่ใจร้อน และต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกันให้เด็กมีความเข้าใจระเบียบวินัย แต่ละเรื่องที่ให้ปฏิบัติ โดยอธิบายให้เข้าใจเหตุผล ชี้ให้เห็นผลดีของการปฏิบัติ และผลเสียที่เกิดขึ้นหากไม่ปฏิบัติ เมื่อเด็กมีความเข้าใจ เด็กจะปฏิบัติด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีวินัยในตนเองไม่ว่าอยู่ต่อหน้าหรือลับหลังผู้ใหญ่ ก็จะประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยอันดี (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2527 : 482 - 483) และการฝึกวินัยต้องฝึกตั้งแต่แรกก้าวเข้ามาในโรงเรียน (ชม ภูมิภาค. 2525 : 136 - 137) และควรฝึกจนเป็นนิสัย หรือให้เกิดความเคยชิน

4. การสร้างคำขวัญและสัญลักษณ์ (Wayson and Lasley. 1984 : 419 - 421) โดยทางโรงเรียนสามารถจัดทำคำขวัญและสัญลักษณ์เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองที่สั้นๆ และเข้าใจง่าย ขึ้น เพื่อติดบอร์ดหรือประชาสัมพันธ์ให้เด็กได้ทราบ และให้เห็นเป็นประจำจะทำให้เด็กจำได้ง่าย และปฏิบัติตามได้

ในการส่งเสริมเด็กระดับก่อนประถมศึกษาให้มีวินัยในตนเองนั้น ควรสอนให้เด็กฝึกฝนตนเองให้มีพฤติกรรมอันเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเด็ก วัย 4 - 7 ขวบ ที่สามารถเรียนรู้การควบคุมอารมณ์ จดจำคำเตือนและนำไปปฏิบัติ หากครูย้ำและส่งเสริมเด็กให้ มีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนได้ ก็ย่อมเป็นพื้นฐานที่แข็งแรงในการเสริมสร้างอุปนิสัยอันจะเป็นรากฐานของการเรียนรู้ที่ไม่มีวันสิ้นสุด

นอกจากนี้ ช. ชนบท ยังได้กล่าวถึงการสอนให้นักเรียนเกิดวินัยในตนเองนั้น เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยเวลา และความมั่นใจ นอกจากจะสอนโดยการให้ความรู้ความเข้าใจ และการให้ลงมือปฏิบัติเองแล้วสิ่งสำคัญที่สุด คือ การปฏิบัติแบบอย่างที่ดี ครูผู้สอนต้องเป็นคนที่มีความวินัยในตนเองเสียก่อน (ช. ชนบท. 2530 : 50)

ที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีวินัยในตนเองนั้นสามารถส่งเสริมได้ โดยการเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรม การอบรมสั่งสอน การสร้างคำขวัญ และสัญลักษณ์ การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง รวมทั้งการฟังนิทาน/ นอกจากนั้น ครูควรสร้างเสริมความมั่นใจ ให้เกิดขึ้นโดยใช้วิธีการเสริมแรง เด็กจะเรียนรู้ และปฏิบัติด้วยตนเองอย่างมั่นใจ และครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความมีวินัยในตนเอง/

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮอฟแมน (Hoffman, 1970 : 286) ซึ่งได้ศึกษาการฝึกวินัย 3 วิธี ได้แก่ การให้เหตุผล การปล่อยปละละเลย การรวมอำนาจ ผลการศึกษาพบว่า บิดามารดาที่ฝึกวินัยโดยวิธีการให้เหตุผลจะทำให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการฝึกวินัยโดยบิดามารดาปล่อยปละละเลยหรือรวมอำนาจ

ไบรอันท์ (Bryant, 1971: 4854 - B) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนที่มีความเชื่อต่างกัน โดยให้ครูบรรยายลักษณะของนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตน กับนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตนกลุ่มละ 20 คน พบว่าเด็กที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนจะมีวินัยในตนเองมากกว่าปรับตัวได้ดีกว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีความอดทนมากกว่าเด็กที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน

งานวิจัยในประเทศ

แจ่มจันทร์ เกียรติกุล (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเชื่อมั่นและวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลลพบุรี จังหวัดลพบุรี ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และแบบเข้มงวดในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจา และท่าทางแตกต่างกัน พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และแบบเข้มงวดอยู่ในชั้นเรียนแบบครูเป็นศูนย์กลางมีความเชื่อมั่น และมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และแบบเข้มงวดอยู่ในชั้นเรียนแบบเด็กเป็นศูนย์กลางมีความเชื่อมั่น และมีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน

ละมัย กาญจนะประโชติ (2534 : 52) ได้ศึกษาผลของการอ่านหนังสือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชานุกูล จังหวัดน่าน ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนที่อ่านหนังสือเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองอย่างเสรี นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีการพัฒนาจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสูงขึ้น

จากผลงานวิจัยต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่มีวินัยในตนเองนั้น จะต้องมีพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้อง ได้รับการส่งเสริมทั้งที่บ้านและทางโรงเรียน ควบคุมการกระทำต่าง ๆ ของตนเองได้ ซึ่งส่งผลต่อการปรับตัว สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

2.1 ความหมายของนิทาน

นิทานมีผู้ให้ความหมายของคำว่านิทานไว้แตกต่างกันดังนี้

1. นิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบเนื่องต่อกันมาเป็นทอดๆ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน อาจเป็นเรื่องที่อิงความจริงหรือมีการเล่าเสริมต่อให้สนุกสนาน ตื่นเต้น ลึกซึ้ง หรือเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นมาจากจินตนาการของผู้เล่าเอง (วลัย ขวลิขิตดำรง. 2515 : 22 - 26; ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 441)

2. นิทานเป็นเรื่องราวที่ผู้แต่งขึ้นเพื่อความสุข ซึ่งเนื้อเรื่องในนิทาน เป็นเรื่องเหลือเชื่อ หรือเป็นเรื่องที่แสดงอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ และอาจสอดแทรกคติเตือนใจหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิตด้วย (รัชนี้ ศรีไพรวรรณ. 2516 : 37 - 41)

3. นิทานเป็นเรื่องที่บันทึกความเป็นมาของมนุษย์ สัตว์ และสิ่งของ เป็นประสบการณ์ของชีวิตเป็นการตอบข้อสงสัย เป็นเครื่องกระตุ้นให้มนุษย์พัฒนาไปสู่ทิศทางที่พึงปรารถนา เป็นการระบายความรู้สึกนึกคิดความเศร้าโศกเสียใจ ดีใจ เพื่อฝัน เป็นเรื่องทีก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกัน และกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสัตว์และมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (สมบุญ คิงหมานันท์. 2522 : 31 - 38)

จากความหมายดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่านิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าต่อๆ กันมา หรือแต่งขึ้นใหม่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่ออบรมสั่งสอน และเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน

2.2 ประเภทของนิทาน

นิทานแบ่งเป็นหลายประเภท โดยใช้เกณฑ์การแบ่งที่ต่างกันออกไป เช่น

คูเบอร์ (Cuber. 1960 : 282 - 285) ได้แบ่งนิทานออกเป็น 5 รูปแบบ คือ

1. ตำนาน เป็นเรื่องราวที่อธิบายชีวิต ปรัชญาการณ์ธรรมชาติ และสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลก

2. นิทานคติ เป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ จบลงด้วยคติสอนใจในการดำรงชีวิตแก่คน

3. นิทานท้องถิ่น เป็นนิทานสอนใจเช่นเดียวกับนิทานคติ แต่ให้ความรู้ว่าเป็นเรื่องจริงมากกว่า นิทานท้องถิ่นเป็นเรื่องที่มีทั้งเค้าเรื่องจริง และเรื่องที่เกิดขึ้นความจริงผสมอยู่

4. นิทานปรัมปราเป็นเรื่องราวที่ กล่าวถึงดินแดนมหัศจรรย์ และเรื่องราวของการใช้อภินิหารต่าง ๆ ใช้เล่าเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน

5. รูปแบบอื่น ๆ เช่น เพลงชาวบ้าน สุภาสิต คำพังเพย ปริศนา มุขตลก กลอนชาวบ้าน กลอนและบทเพลงสำหรับเด็ก

กิ่งแก้ว อัดถากร (2513 : 444) ได้แบ่งรูปแบบนิทานตามเนื้อหาโวหาร และโครงสร้างออกเป็น 6 ชนิด คือ

1. นิทานไม่รู้จบ เป็นนิทานที่มีการเล่าซ้ำเป็นช่วง ๆ จะเปลี่ยนเฉพาะคำบางคำเท่านั้น

2. นิทานเรื่องสัตว์ เป็นเนื้อเรื่องที่มีสัตว์เป็นตัวละคร

3. นิทานคติ มีเนื้อหาเชิงสอนใจ โครงสร้างของเรื่องเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม

4. มุขตลก เป็นเรื่องสั้นที่ตลกขบขัน แสดงถึงความโง่ หรือปัญญาอันไหวพริบของตัวละคร

5. เรื่องไม้ เป็นเรื่องเหลือเชื่อ ไม่สมเหตุสมผล

6. นิทานทรงเครื่อง เนื้อหาเกี่ยวกับบุคคล เหตุการณ์และบรรยากาศที่วิจิตร

พิศดาร

นอกจากนี้ วรรณิ ศิริสุนทร (2532 : 13 - 19) ยังได้แบ่งนิทานสำหรับเด็ก ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. นิทานพื้นบ้าน (Folk Tales) เป็นเรื่องที่เล่าสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน แบ่งออกเป็น

1.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ (Talking - Beast Tales)

1.2 นิทานไม่รู้จบ (Cumulative Tales)

1.3 นิทานตลกขบขัน (The Drolls or Humorous Tales)

1.4 นิทานอธิบายเหตุ (Pourquoi Stories or Tales That Tell Why) มีเนื้อเรื่องที่อธิบายหรือตอบคำถามของเด็ก ๆ ว่า “ทำไม...” เช่น ทำไมกระต่ายจึงหางสั้น ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม

1.5 เทพนิยาย (Fairy Tales) ตัวละครจะมีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์หรือเป็นผู้วิเศษสามารถทำสิ่งที่มนุษย์ทั่วไปทำไม่ได้

2. นิทานสอนคติธรรม (Fables) เป็นเรื่องสั้น ๆ ตัวละครมีทั้งคน และสัตว์ มีโครงเรื่องง่ายๆ ใช้บทเรียนที่สอนใจ เช่น นิทานอีสป (Aesop's Fables) นิทานประเภทนี้จะรวมนิทานเทียบสุภาษิตและนิทานชาดกไว้ด้วย

3. เทพปกรณัม (Myth) เป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นถึง เหตุการณ์ และเรื่องราวในบรรพกาลเกี่ยวกับพื้นโลกท้องฟ้าและพฤติกรรมของมนุษย์มีเทพเจ้าเป็นผู้ควบคุมปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

4. महाกาพย์และนิทานวีรบุรุษ (Epic and Hero Tales) คล้ายกับเทพปกรณัมต่างกันแต่ว่าตัวละครของนิทานประเภทนี้เป็นมนุษย์ ไม่ใช่เทพเจ้า มีการกระทำที่กล้าหาญ พันฝ่าอุปสรรคและประสบผลสำเร็จในที่สุด

5. หนังสือภาพที่เป็นเรื่องอ่านเล่นสมัยใหม่สำหรับเด็กที่มีตัวเองเป็นสัตว์ (Animal Stories)

2.3 หลักเกณฑ์การเลือกนิทาน

นิทานมีมากมายหลายประเภท การนำนิทานมาเล่าให้เด็กฟังจึงต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัยความสนใจและพัฒนาการของเด็ก ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521 : 81) และวรรณิศิริสุนทร (2532 : 23 - 30) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การเลือกนิทาน ดังนี้

1. เป็นเรื่องง่าย ๆ แต่มีความสมบูรณ์ในตัว เน้นเหตุการณ์อย่างเดียวให้เด็กพอคาดคะเนเรื่องได้บ้าง อาจสอดแทรกเกร็ดที่ชวนให้เด็กสงสัยว่า อะไรจะเกิดขึ้นเพื่อทำให้เรื่องมีรสชาติ น่าตื่นเต้น

2. มีบทสนทนาหลายๆ เพราะเด็กส่วนมากยังไม่สามารถฟังเรื่องที่เป็นความเรียงได้ดีพอมีการกล่าวซ้ำสัมผัส และถ้อยคำที่เด็กจดจำได้ง่าย และรวดเร็ว และการใช้ภาษาสละสลวยซึ่งได้เลือกสรรแล้วว่าเหมาะสมกับวัยของเด็ก

3. ควรเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในครอบครัว และเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก/หรือเป็นเรื่องที่เด็กจินตนาการตามได้และมีเนื้อเรื่องเร้าใจก่อให้เกิดความตื่นเต้น มีการผูกเรื่องแบบเนียน

4. เนื้อเรื่องถึงจุดสุดยอดง่าย และน่าพึงพอใจ 'เมื่อเล่าจบเด็กควรมีความสุข

5. ควรมีตัวละครที่เด็กจะสมมติตัวแทนได้ ไม่ควรเลือกเรื่องที่มีตัวละคร

หลายตัว เพราะจะทำให้เด็กสับสนและนิทานที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับสัตว์

6. นิทานที่มีความเคลื่อนไหวอยู่ในเรื่อง ควรมีคำกริยาที่ตอบคำถามว่า ใครทำอะไรมากที่สุดเพราะเด็กอยากรู้ว่า เมื่อเกิดเรื่องเช่นนี้แล้วจะเป็นอย่างไร ต่อไปตัวละครสำคัญของเรื่อง คือ พระเอกและผู้ร้าย ทำอะไรบ้าง ทำแล้วเป็นอย่างไร

7. เป็นเรื่องที่แสดงปฏิภาณไหวพริบของตัวละคร แสดงให้เห็นถึงสติปัญญาอันเฉียบแหลม

8. คำนี้ถึงความสนใจของเด็กในระดับอายุต่าง ๆ กันซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

3 - 4 ขวบ ชอบฟังเรื่องราวที่ใกล้ตัวหรือเรื่องที่เป็นเรื่องจริงในชีวิตนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กระดับนี้ ควรจะอิงความจริงอยู่บ้าง

4 - 5 ขวบ เป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น ต้องการจะรู้ว่าสิ่งนี้มาจากไหนทำไมจึงเป็นเช่นนั้นเช่นนี้ ทำไมจึงไม่เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ สิ่งนี้มีความเป็นมาอย่างไร อันนี้จะเข้าใจข้อแตกต่างระหว่างความจริง และเรื่องสมมติ นิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กในวัยนี้ควรเป็นเรื่องสั้น ๆ เข้าใจง่าย มีตัวละครตัวเอกเพียงตัวเดียว

5 - 6 ขวบ วัยนี้เริ่มสนใจโลกของความจริง แยกอดีต ปัจจุบันได้ รู้จักสิ่งแวดล้อมที่ห่างตัวมากขึ้น เริ่มเข้าใจว่าตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมไม่ใช่ศูนย์กลางของทุกสิ่งทุกอย่าง เช่นแต่ก่อนเนื้อหาของเรื่องควรเป็นเรื่องประเภทวีรบุรุษ หรือความเก่งกล้าของเด็กตัวเล็กๆ วัย 5 - 6 ขวบ เด็กก็จะสนใจมาก (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 65 - 66)

2.4 เทคนิคในการเล่านิทาน

การเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่สำคัญ และจำเป็นของการสอนเด็กซึ่งครูแต่ละคนก็จะมีเทคนิคในการเล่านิทานที่ต่างกันไป วรณี ศิริสุนทร (2532 : 49 - 55)

ได้เสนอแนะเทคนิคการเล่านิทานสำหรับครูผู้สอนเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. การปรับเสียงให้ดี มีความชัดเจน มีการเน้นเสียงให้รับกับคำที่เปล่งออกมา และใช้เสียงสูงต่ำได้อย่างมีความหมาย

2. การทรงตัวที่ดีโดยการนั่งในท่าที่สบายแต่ให้หลังตรง
3. การเลือกใช้คำพูด เพื่อกระตุ้นและเร้าความสนใจของผู้ฟัง
4. การใช้ภาษาถิ่นควรใช้เมื่อจำเป็นและต้องใช้อย่างระมัดระวัง
5. การใช้ท่าทางประกอบควรเป็นไปตามธรรมชาติ
6. เลือกหนังสือนิทานที่มีภาพประกอบ
7. มองสบตาผู้ฟังทุกคน
8. ถ้ามีการขัดจังหวะในขณะเล่านิทาน ผู้เล่าต้องยอมรับการขัดจังหวะอย่างอดทน และดำเนินการเล่านิทานต่อไป เมื่อเด็กพร้อมที่จะฟัง
9. ในขณะเล่านิทานควรสังเกตผู้ฟังว่ามีความพึงพอใจหรือไม่ เพื่อเป็นการทดสอบผู้ฟัง
10. สืบหาข้อดีและข้อบกพร่องของตัวเอง โดยดูตัวเองในกระจกเงา หรืออัดเสียงลงเครื่องบันทึกเทป
11. ศึกษาหาความรู้และฝึกฝนตนเองเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการเล่านิทาน.

ไว้ดังนี้

1. การวางจุดมุ่งหมายของการเล่านิทานไว้อย่างแน่นอน
2. ศึกษาภูมิหลังของเด็กก่อนลงมือเล่า
3. ผูกเค้าโครงเรื่องอย่างรัดกุม คือ
 - 3.1 เรื่องที่จะเล่ามีชื่อเรื่องเร้าใจ เนื้อหาน่าสนใจ
 - 3.2 มีสาระแนวคิดเหมาะกับเด็ก
 - 3.3 เป็นเรื่องสั้น ๆ ง่าย ๆ มีใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียว
 - 3.4 มีลักษณะเหมาะสมกับวัยของเด็กผู้ฟัง
 - 3.5 มีข้อคิดเตือนใจ
4. ใช้ภาษาเล่าเรื่องโดยเฉพาะซึ่งมีความไพเราะแตกต่างกับภาษาพูดและภาษาเขียน แต่เน้นภาษาเร้าอารมณ์เป็นสำคัญ
 - 4.1 เป็นภาษาเร้าใจ
 - 4.2 เป็นภาษาง่าย

- 4.3 เป็นภาษาไทยพื้น ๆ ไม่หยาบโหลน
 - 4.4 เป็นภาษาที่คงไว้ซึ่งแบบแผนทางจริยธรรม
 5. ใช้เทคนิคการเล่าเรื่องให้สนุกสนาน
 - 5.1 เริ่มต้นเรื่องด้วยลีลาจูงใจ (Motive Style)
 - 5.2 ความยาวของเรื่องไม่เกินช่วงความสนใจของเด็ก
 - 5.3 ดำเนินเรื่องต่อไปตามเค้าโครงที่กำหนด
 - 5.4 ใช้คำพูดที่เร้าความสนใจและบุคลิกภาพชวนมอง
 - 5.5 มีอุปกรณ์ประกอบ เช่น ภาพ ดนตรี เสียงเพลง
 - 5.6 อาจจัดให้มีการแสดงละคร บทบาทสมมติ
 6. ปลุกฝังมโนทัศน์ในทางคุณธรรม คติชีวิต แนวประพฤติปฏิบัติโดยคาดหวังว่าจะได้เกิดพัฒนาการในชีวิตของเด็กเป็นสำคัญ
 7. นำไปสู่กิจกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษา เช่น
 - 7.1 เขียนภาษาตามเรื่อง
 - 7.2 อภิปราย
 - 7.3 รายงาน
 8. การประเมินผลการเล่านิทาน ทำได้หลายกรณี เช่น
 - 8.1 ประเมินจากพฤติกรรมในการร่วมกิจกรรม
 - 8.2 ประเมินได้จากการอภิปรายและรายงาน
 - 8.3 ประเมินโดยแบบสอบถามหรือสัมภาษณ์ง่าย ๆ
- การเล่านิทานจะประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่นั้น นอกจากจะมีเนื้อหาที่เร้าความสนใจแล้วการใช้เทคนิคในการเล่านิทานก็เป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่จะช่วยทำให้นิทานนั้นสนุกสนาน และดึงดูดความสนใจของผู้ฟังได้มากขึ้น ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน ครูจึงควรศึกษาเทคนิคต่าง ๆ ให้เข้าใจ และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับเด็กให้มากที่สุด

2.5 รูปแบบการเล่านิทาน

การเล่านิทานที่จะช่วยให้เด็กเกิดความสนใจ สนุกสนาน เพลิดเพลินและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กนั้น ครูต้องมีวิธีการเล่าที่น่าสนใจ และใช้เทคนิคใหม่ ๆ อยู่เสมอ จีวีวรรณ กินาวงศ์ (2526 : 131 - 132) และวิไล เวียงวีระ (2526 : 70 - 71) ได้เสนอแนะรูปแบบการเล่านิทานไว้ดังนี้

1. การอ่านจากหนังสือนิทาน
2. การเล่าโดยใส่น้ำกากหรือหุ่นสวมหัว
3. การแสดงบทบาทสมมติ
4. การเล่าโดยใช้เสียงเพลงหรือเสียงดนตรีประกอบ
5. การเล่าโดยใช้เทปนิทาน
6. การเล่าโดยฉายสไลด์ประกอบ
7. การเล่าโดยใช้มือประกอบ ใช้สำหรับเล่านิทานเรื่องสั้น ๆ หรือกลอนสั้น ๆ
8. การเล่านิทานประกอบภาพบนแผ่นป้ายสำลี
9. การเล่านิทานประกอบหุ่นชนิดต่าง ๆ เช่น หุ่นนิ้วมือ หุ่นเชิด หุ่นชัก ฯลฯ

นอกจากนี้เรชา ทองสวัสดิ์ (2516 : 4) ได้เสนอแนะการเล่านิทานรูปแบบอื่นๆอีก คือ การเล่านิทานประกอบการวาดภาพ โดยในขณะที่เล่านิทาน ผู้เล่าจะวาดภาพประกอบไปพร้อม ๆ กันซึ่งจะช่วยให้นิทานสนุกสนาน และน่าสนใจมากขึ้น เพราะนอกจาก เสียงที่ได้ยินแล้ว เด็กยังได้เห็นลีลาการเคลื่อนไหวของลายเส้น ซึ่งประกอบเป็นภาพที่ดูคล้ายมีชีวิต และสามารถเคลื่อนไหวได้ ทำให้เด็กเกิดจินตนาการ มีใจจดจ่ออยู่กับเรื่องราวที่เล่าโดยตลอด การที่จะตัดสินใจว่าควรใช้รูปแบบใดในการเล่านิทาน จึงขึ้นอยู่กับตัวครูเป็นสำคัญที่จะเป็นผู้ตัดสินใจโดยพิจารณาเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับเนื้อหาในนิทาน สถานการณ์ในขณะนั้น และความพร้อมของครู แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าครูได้ใช้หลาย ๆ รูปแบบก็จะช่วยให้เด็กสนใจและเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการเล่าโดยไม่ใช้สื่อประกอบ หรือใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพียงอย่างเดียว

2.6 คุณค่าของนิทาน

นิทานมีอิทธิพล และมีคุณค่าต่อเด็กในระดับปฐมวัยมาก การที่พ่อแม่ และครูได้ใกล้ชิดกับเด็กโดยการเล่านิทานจะเป็นเครื่องช่วยให้เข้าใจเด็กมากขึ้นทำให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น

และมีที่พึ่งทางใจ กิ่งแก้ว อุตตากร (2513 : 8) ได้เน้นถึงคุณค่าของนิทานว่ามีความสำคัญต่อการสร้างเสริมบุคลิกภาพมีพลังใฝ่มน้าวทัศนคติ และพฤติกรรมของบุคคล และสังคมได้ นอกจากนี้การเล่านิทานยังเป็นการแสดงออกถึงความรัก ความเอาใจใส่ของผู้ใหญ่ที่มีต่อเด็ก การเล่านิทานให้เด็กฟังเสมอจึงเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาอารมณ์ต่างๆของเด็กได้ดีเช่นความรัก ความพึงพอใจ นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กมีจินตนาการที่มีความอยากรู้อยากเห็น และมีทัศนคติต่อโลกและชีวิต (ศิริกาญจน์ โกสุมภ์, 2520 : 37 - 38) นอกจากนี้ จิววรรณ กินาวงศ์ (2526 : 125 - 126) ยังได้กล่าวถึงนิทานว่ามีคุณค่ากับเด็กดังนี้

1. ช่วยขดเชยประสบการณ์แก่เด็กที่บิดามารดาไม่มีเวลา หรือไม่เห็นคุณค่าของการเล่านิทานให้เด็กฟัง

2. ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา ความคิด และจินตนาการให้กับเด็ก

3. ช่วยฝึกให้เด็กเป็นนักฟังที่ดี เข้าใจวิธีการปฏิบัติตัวขณะฟังนิทาน และสามารถเก็บใจความตามเรื่องราวที่ฟังคนอื่นเล่าได้ตามสมควรแก่วัย

4. ช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน มีความรู้สึกอบอุ่นและใกล้ชิดกับผู้เล่า

5. ช่วยปลูกฝังความรู้สึกชอบฟังนิทานและความรู้สึกชื่นชอบในหนังสือนิทาน ก่อนที่จะอ่านได้อย่างเข้าใจ

6. ปลูกฝังให้เด็กเป็นคนใจกว้าง ยอมรับความจริงในชีวิตประจำวัน

7. ช่วยให้ครูและผู้ใหญ่ได้ทราบถึงความรู้สึกที่อยู่ในตัวของเด็กจากการสนทนาซักถาม ในขณะฟังนิทาน

นอกจากนี้ วิไล เวียงวีระ (2526 : 69) ยังได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. ช่วยปูพื้นฐานทางจิตใจของเด็ก คุณค่าทางสังคม และจริยธรรมต่าง ๆ ที่เราต้องการปลูกฝังให้แก่เด็ก

2. เสริมสร้างบุคลิกภาพ นิทานบางเรื่องเมื่อเด็กได้ฟัง จะสามารถกระตุ้นให้เกิดความมั่นใจ และกล้าแสดงออก

3. ให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น เรื่องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ธรรมชาติ เป็นต้น

4. การเลือกนิทานที่ดีเหมาะสมกับวัย และความสนใจของเด็กจะช่วยปลูกฝังค่านิยมที่ดีในการฟัง และสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับวัย

5. ช่วยฝึกการสำรวมใจให้จดจ่ออยู่กับเรื่องที่ฟัง เป็นการยืดช่วงความสนใจของเด็กให้นานขึ้น

6. เนื้อหาสาระของนิทานบางเรื่องอาจช่วยแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา

7. ส่งเสริมหรือกระตุ้นพฤติกรรมที่ต้องการให้เด็กได้ประพฤติปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่านิทานมีคุณค่า และมีความสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยมาก ดังนั้นในการส่งเสริมพัฒนาต่าง ๆ ให้กับเด็กครู ผู้ปกครองก็สามารถนำนิทานมาใช้เป็นสื่อได้ และถ้าครูหรือผู้ปกครองรู้จักเลือกนิทานที่มีคุณค่าและนำมาถ่ายทอดได้อย่างเหมาะสมก็จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาไปในแนวทางที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานได้มีผู้สนใจศึกษาค้นคว้าพอสรุปได้ดังนี้

งานวิจัยในต่างประเทศ

ดิกสันและคนอื่น ๆ (Dixon and others. 1977 : 367 - 373) ได้ศึกษาการเล่านิทานกับเด็กปฐมวัย ณ โรงเรียนในเมืองดีทรอยต์ จำนวน 146 คน โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มหลังจากที่ได้ฟังนิทานแล้วมีการสนทนา พาไปศึกษานอกสถานที่ แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละคร ส่วนในกลุ่มที่ 4 ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุมจะได้ฟังนิทานอย่างเดียว ผลการทดลอง พบว่าในการฟังนิทานนั้นถ้าเด็กได้แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละครในเรื่องไปด้วยจะพัฒนาความคิดต่าง ๆ ได้ดีที่สุดแสดงว่าเมื่อเด็กได้ฟังนิทานแล้วเด็กย่อมมีความต้องการที่จะเลียนแบบตัวละครที่ตนชอบ หรือตัวละครที่ประสบผลสำเร็จ

อมอริจจิ (Amoriggi. 1981 : 1366A - 1367A) ได้ศึกษาความสามารถในการเล่านิทานของเด็กปฐมวัย โดยผู้วิจัยจะเล่านิทานให้เด็กฟัง แล้วให้เด็กเล่าเรื่องย้อนกลับและเล่าเรื่องราว ต่อจากผู้วิจัย ซึ่งทำการทดลองครั้งละ 15 - 20 นาที เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่าเด็กสามารถเล่านิทานได้ถูกต้องการเรียงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ พัฒนามากขึ้น ในขณะที่ทำการทดลอง เด็กสามารถนำเอานิทานที่ฟังไปประยุกต์ และเล่าเรื่องต่อไปหลังการทดลองผ่านไป 3 สัปดาห์

งานวิจัยในประเทศ

สุขสมร ประพัฒน์ทอง (2521 : 68 - 73) ได้ทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา อายุ 7 - 10 ปี โดยเล่นนิทานที่มีเนื้อเรื่องกระตุ้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก การเล่นนิทาน ผู้เล่าจะใช้ท่าทางน่าเสียงประกอบการเล่น นอกจากนี้ยังมีการแสดงรูปภาพ และ ให้เด็กแสดงท่าทางในนิทานแต่ละเรื่องแล้ววัดพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กไทย ให้เกมที่ยาก 3 ชั้น พบว่าเด็กที่ได้ฟังนิทาน ซึ่งมีตัวแบบในเรื่องมีความเพียรพยายามฝ่าฟันอุปสรรค จนบรรลุผลสำเร็จ จะมีพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กที่ฟังนิทานไม่มีคุณค่า

สุดาวดี ไยพิมล (2533 : 60 - 66) ได้ศึกษาการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยอายุ 5 - 6 ปี จำนวน 30 คน พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทาน โดยใช้หุ่นมือประกอบและการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบมีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าเด็กที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติ และใช้หุ่นมือประกอบมีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมซื่อสัตย์ได้ใกล้เคียงกัน

วารี นิยมธรรม (2535 : 59 - 60) ได้ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ด้านความเมตตากรุณาของเด็กอนุบาลปีที่ 2 โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับแม่แบบจากนิทานชาดก กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการสอนโดยแผนการสอนของกองวิชาการ ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการสอน พบว่ากลุ่มที่สอนโดยใช้แม่แบบนิทานชาดก มีพัฒนาการเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา มากกว่ากลุ่มควบคุม และกลุ่มที่สอนตามแผนการสอนของกองวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ มีพัฒนาการเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา มากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มที่สอนโดยใช้แม่แบบนิทานชาดก มีพัฒนาการเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา มากกว่ากลุ่มที่สอนตามแผนการสอนของกองวิชาการกระทรวงศึกษาธิการอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จันทร์เพ็ญ สุภาพล (2535 : 72 - 73) ได้ศึกษาการเล่านิทานประกอบดนตรี และนิทานประกอบภาพควบคู่กิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมช่วยเหลือ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัย อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 30 คน พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบดนตรี และนิทานประกอบภาพควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริม

พฤติกรรมความช่วยเหลือ มีพฤติกรรมทางสังคมสูงกว่าการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และพบว่า เด็กที่ได้ฟังการเล่านิทานประกอบดนตรีควบคุมกับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมความช่วยเหลือ มีพฤติกรรมทางสังคมดีกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบภาพ ควบคุมกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมความช่วยเหลืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยเพราะนิทานเป็นสื่อที่เด็กสนใจและช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ แก่เด็กปฐมวัยอย่างเด่นชัด

3. การเสริมสร้างการเรียนรู้จากนิทาน

3.1 พัฒนาการของการเปลี่ยนแปลงในเด็กปฐมวัย

เพียเจท์ (Piaget) กล่าวว่า ส่วนหนึ่งของการเรียนรู้พฤติกรรมของเด็กปฐมวัย เกิดจากการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเพียเจท์ได้ทำการศึกษาพื้นฐานการพัฒนากลไกการเปลี่ยนแปลงในแต่ละขั้นของพัฒนาการไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 เด็กยังไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ นักวิจัยบางท่านได้ให้ความคิดเห็นว่า เด็กทารกอาจจะถูกกระตุ้นให้ร้องโดยการได้ยินเสียงการร้องของทารกคนอื่น ๆ

ขั้นที่ 2 เด็กอาจจะเลียนแบบการกระทำของบุคคลที่เขาเห็นได้ เช่น โบกมือไปมา

ขั้นที่ 3 เด็กจะเริ่มเลียนเสียงพูด และการเคลื่อนไหวของตัวแบบได้อย่างมีระบบ ระเบียบ เพียเจท์ (Piaget) ได้อธิบายการทดลองกับลูกสาวอายุ 4 เดือนของเขา โดยการชูมือมาที่ตรงหน้าเด็ก กำและแบมือซ้ำ ๆ ผลปรากฏว่าเด็กจะกำและแบมือตามทุกครั้งที่เขาทำให้ดู

ขั้นที่ 4 เมื่อเด็กมีการติดต่อกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว จากการเห็น การได้ยิน การสัมผัสและการเคลื่อนไหวมากขึ้น เด็กก็จะสามารถเลียนแบบพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่เขาเรียนรู้ และเพิ่มความชำนาญมากขึ้นในการเลียนแบบการกระทำใหม่ ๆ

ขั้นที่ 5 การเลียนแบบของเด็กจะถี่ขึ้น และมีจุดมุ่งหมายมากขึ้น เพียเจท์ (Piaget) ได้ทำการทดลองโดยแฉ่งนาฬิกาที่ร้อยโซ่ตรงหน้าลูกสาววัย 1 ขวบให้ดูเป็นตัวอย่าง หลังจากนั้นวางนาฬิกาและโซ่ไว้ตรงหน้าเด็ก เด็กจะพยายามใช้โซ่ร้อยนาฬิกาและแฉ่งซึ่งตอน

แรกทำไม่ได้ แต่สักครู่ต่อมาก็ใช้ความระวัง ในการกระเษะห่างระหว่างนิ้วมือและนาฬิกาเพื่อให้สามารถแกว่งนาฬิกาได้

ขั้นที่ 6 เด็กเริ่มเลียนแบบการกระทำของวัตถุและบุคคล และเด็กสามารถเลียนแบบการกระทำนั้นได้แม้ว่าตัวแปรจะไม่มีอยู่ (Munsinger. 1975 : 113 - 117)

จากการศึกษาของ เพียเจท์ (Piaget) เด็กจะเรียนรู้และมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงตั้งแต่วัยทารกโดยวิธีการสังเกต จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เป็นวัตถุและบุคคลที่ใกล้ชิด การจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม และการเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคคลที่ใกล้ชิดเด็ก จะเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมที่ต้องการปลูกฝังให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี

3.2 ทฤษฎีการเรียนรู้จากตัวแบบของแบนดูรา

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 22 - 27) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ว่าเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของพฤติกรรม ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการเรียนรู้จากตัวแบบเป็นส่วนมาก การที่บุคคลได้เห็นพฤติกรรมที่แปลกใหม่ และเหมาะสมจากผู้อื่นจะช่วยชี้นำการกระทำของเขาได้และยังช่วยมิให้เกิดการผิดพลาดจากการกระทำนั้นๆ ด้วยการเรียนรู้จากตัวแบบมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์มาก เมื่อบุคคลได้เห็นการกระทำของตัวแบบก็จะสามารถรับรู้ความหมายของการกระทำนั้นได้อย่างเหมาะสม กระบวนการเรียนรู้จากตัวแบบนี้จากกล่าวได้ว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) จึงประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1. ความสนใจ (Attentional Process) เป็นกระบวนการรับรู้ลักษณะสำคัญ ๆ ของตัวแบบไว้อย่างละเอียดที่สุด โดยการสังเกต และสามารถรวบรวมสิ่งที่รับรู้มาได้อย่างเป็นขั้นตอน สิ่งที่มีอิทธิพลต่อความสนใจในการเรียนรู้โดยการสังเกตนั้นมีมากมาย อาทิ ความสามารถในการรับรู้ และการแปลความหมายของผู้สังเกตลักษณะหรือการแสดงออกของตัวแบบที่แปลกใหม่หรือดึงดูดได้มากน้อยเพียงไร เป็นต้น

2. ความจดจำ (Retention Process) เป็นกระบวนการของความจำ ซึ่งเป็นการรวบรวมพฤติกรรมของตัวแบบที่สังเกตเห็นไว้ทุกครั้งเพื่อใช้ในการวางรูปแบบที่แน่ชัดของพฤติกรรมเหล่านั้นความจดจำนี้จะกระทำในรูปสัญลักษณ์ซึ่งใช้กันอยู่ทั่วไปขบวนการสร้าง

สัญลักษณ์นี้จะช่วยให้จำพฤติกรรมของตัวแบบได้แม้จะได้เห็นตัวแบบในช่วงระยะเวลาอันสั้นก็ตาม กระบวนการสร้างสัญลักษณ์อาจกระทำในรูปของจินตนาการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของตัวแบบ อันเป็นเสมือนศูนย์กลางของการรับรู้ ทำให้ผู้สังเกตแสดงพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกับที่เห็นมาจาก ตัวแบบ นอกจากนี้การฝึกคิด หรือการกระทำ ตามแบบแผนการตอบสนองของตัวแบบ ยังช่วยให้การเรียนรู้จากการสังเกตได้ผลดียิ่งขึ้น ดังนั้นการกระทำตามตัวแบบโดยตรงทันที หรืออาจเกิดขึ้นโดยปราศจากตัวแบบ ในที่นั้นคืออาจเกิดพฤติกรรมนั้นหลังจากการสังเกตตัวแบบมาแล้วระยะหนึ่ง ลักษณะเช่นนี้เป็นผลมาจากความจดจำในรูปของจินตนาการนั่นเอง

3. การแสดงออก (Motor Reproduction Process) เป็นกระบวนการดัดแปลงสัญลักษณ์ซึ่งเป็นตัวแทนแห่งพฤติกรรมที่เหมาะสมกระบวนการนี้เกี่ยวข้องกับร่างกายและจิตใจ พฤติกรรมที่ปรากฏออกมาเป็นการตอบสนองอย่างดีที่สุด เพื่อให้สอดคล้องกับตัวแบบซึ่งจะช่วยให้สามารถเข้าใจถึงบ่อเกิดและข้อบกพร่องของพฤติกรรมได้ นอกจากนี้การเกิดพฤติกรรมยังขึ้นอยู่กับปริมาณการเรียนรู้จากการสังเกต และองค์ประกอบของทักษะที่ใช้

4. การจูงใจ (Motivational Process) เป็นกระบวนการที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างความรู้ที่ได้รับมากับการแสดงออกตามปกติ ในการเรียนรู้ของมนุษย์ไม่อาจแสดงออกตามที่ได้รู้มาทั้งหมดได้ จึงมักเลือกพฤติกรรมของตัวแบบ โดยผู้สังเกตเป็นไปในรูปของการรับเอาสิ่งที่ตนพึงพอใจไว้ และไม่ยอมรับในสิ่งที่ตนไม่เห็นด้วย กระบวนการจูงใจมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้โดยการสังเกตเป็นอย่างมากจะเห็นได้ว่าตัวแบบที่มีพฤติกรรมเหมาะสม และได้รับผลตอบแทนที่ดีจากพฤติกรรมนั้นจะก่อให้เกิดการเลียนแบบในตนส่วนใหญ่ได้เป็นอย่างดียิ่ง

นอกจากนี้ แบนดูรา (Bandura, 1969 : 120) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของตัวแบบไว้ว่า การเรียนรู้ด้วยการสังเกตจากตัวแบบ มีผลทำให้ผู้สังเกตเกิดการตอบสนอง 3 ประการ คือ

1. การได้เห็นพฤติกรรมของตัวแบบ ทำให้ผู้สังเกตสามารถแสดงพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่ไม่เคยแสดงมาก่อนได้
2. พฤติกรรมของตัวแบบอาจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้สังเกตที่มีอยู่ก่อนให้เพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับผลของพฤติกรรมที่ตัวแบบได้รับ
3. การได้เห็นพฤติกรรมตัวแบบ ช่วยให้ผู้สังเกตสามารถแสดงพฤติกรรมที่ตนมีแนวโน้มจะแสดงออกให้แสดงออกได้ง่ายขึ้น

3.3 บุคคลที่เด็กเลียนแบบ

บุคคลที่เด็กจะเลียนแบบนั้นจะเริ่มต้นจากคนใกล้ชิดที่สุดแล้วค่อย ๆ ห่างออกไป จากตัวเด็กตามพัฒนาการทางสังคมของเขา ซึ่ง สวนา พรรัตนกุล (2525 : 2 - 8) ได้แบ่งบุคคลที่เด็กจะเลียนแบบได้ดังนี้

1. เลียนแบบจากพ่อแม่และครู ในช่วงที่เด็กเริ่มเลียนแบบได้นั้น จะได้แก่ บุคคลใกล้ชิดที่สุด คือ พ่อแม่ ซึ่งมีความหมายถึงผู้ปกครองผู้ที่เลี้ยงดูเด็กแทนพ่อแม่ด้วยเมื่อเติบโตขึ้นเด็กจะไปโรงเรียนใช้เวลาครึ่งหนึ่งของชีวิตในแต่ละวันอยู่กับครู ดังนั้นความสำคัญของครูในการเป็นตัวแบบจึงสำคัญพอ ๆ กับพ่อแม่ผู้ปกครองและครูจึงควรเป็นตัวแบบที่ดีแต่ต้องไม่แสวงแสดงบทบาทของตัวแบบให้แก่เด็ก
2. เลียนแบบจากตัวแบบที่เด็กชอบ จะต้องเป็นตัวแบบที่ก่อให้เกิดความพอใจแก่เด็กอาจเป็นเพื่อน และบุคคลอื่น ๆ ที่แวดล้อมเขาอยู่
3. เลียนแบบจากตัวแบบที่ตรงกับความสนใจ การเลียนแบบจะเกิดขึ้นเมื่อตัวแบบนั้นตรงตามความสนใจ เด็กหญิงจะเลียนแบบแตกต่างไปจากเด็กชาย เนื่องจากความสนใจแตกต่างกัน แม้ในเด็กหญิงหรือเด็กชายด้วยกันความสนใจก็จะแตกต่างกันไปอีก เช่น เด็กหญิงบางคนสนใจเลียนแบบการทำงานในบ้านของแม่ แต่บางคนอาจจะสนใจศิลปะการแสดงต่าง ๆ ที่ตนได้พบในรายการโทรทัศน์และพยายามเลียนแบบนั้นก็ได้
4. เลียนแบบจากผู้กล้าหาญ ไม่ว่าจะเด็กหญิงหรือเด็กชายย่อมจะมีผู้กล้าหาญที่ตนยกย่องและพอใจที่จะเลียนแบบตามผู้กล้าหาญของตน ตัวแบบอาจมาจากเรื่องจริง หรือไม่จริงก็ได้ ตัวของเด็กมักได้แก่บุคคลที่อายุมากกว่า
5. เลียนแบบจากตัวละคร อาทิตัวละครในนิทาน นิยาย โทรทัศน์ ภาพยนตร์ การฝึกนิสัยและการปลูกฝังพฤติกรรมที่พึงประสงค์แก่เด็กสามารถทำได้โดยการให้เด็กเห็นแบบอย่าง เพราะการเลียนแบบลักษณะการกระทำของบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมเป็นบ่อเกิดของการยอมรับลักษณะที่ดีได้โดยง่าย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันก. 2520 : 8 - 12) ตัวแบบที่เด็กจะเลียนแบบต้องเป็นตัวแบบที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็ก อาจเป็นตัวแบบที่เป็นชีวิตจริง (Live Model) ซึ่งเด็กอาจจะเรียนรู้จากสังคม หรือชีวิตประจำวัน นอกจากนั้นพฤติกรรมบางอย่างเด็กยังได้รับอิทธิพลจากตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) ซึ่งอาจเป็นคำพูดเอกสาร หรือสื่อวัสดุอื่น ๆ ที่ทำให้เด็กเกิดความสนใจ

และมีแรงจูงใจที่จะยอมรับพฤติกรรมนั้น ๆ มาปรับปรุงบุคลิกภาพของตน (Bandura, 1977 : 40 - 45)

นิทานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ย่อมมีส่วนสำคัญที่จะทำให้เด็กเกิดการเลียนแบบขึ้น ซึ่งรัญจวน อินทรกำแหง (2517 : 79) ได้กล่าวถึง ความสนใจของเด็ก โดยทั่วไปว่าชอบฟังนิทาน เนื่องจากอยู่ในวัยที่มีจินตนาการสูง และนิทานจะช่วยส่งเสริม และเปิดโอกาสให้เด็กได้ร่วมสร้างจินตนาการไปด้วยทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน นอกจากนี้ นิทานยังมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างบุคลิกภาพทัศนคติ และพฤติกรรมที่ต้องการได้ (กิ่งแก้ว อัดถาวร. 2513 : 35) เพราะธรรมชาติของเด็กในวัยนี้จะชอบเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ที่มีความสามารถหรือเป็นบุคคลที่เด็กพอใจ ดังนั้นถ้าต้องการให้เด็กมีลักษณะเช่นใด ก็สามารถผูกนิทานให้ตัวละครของเรื่อง มีลักษณะตามที่ต้องการได้ (ภรณ์ี คุรุรัตน์. 2524 : 181)

การเล่านิทานที่สอดแทรกความคิด และจริยธรรมเข้าสู่จิตใจเด็กให้เด็กฟังนิทานอย่างสนุกสนานเพลิดเพลินนั้นต้องอาศัยเทคนิคของผู้เล่าที่จะกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของเด็ก เพื่อสะท้อนให้เด็กเห็นถึงคุณ และโทษของการกระทำโดยส่งผ่านตัวละครของเรื่องสู่เด็ก (กิตติยวดี บุญเชื้อ. 2527 : 26) | เทคนิคการเล่านิทานมีหลายวิธี แต่ละวิธีมีลักษณะแตกต่างกัน แต่สามารถกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจความเข้าใจพฤติกรรมตัวละครในนิทานที่เป็นนามธรรม ให้เป็นรูปธรรมได้ดีขึ้น และสามารถนำเอาพฤติกรรมตัวละครไปใช้ได้

การนำนิทานมาใช้เป็นสื่อเพื่อส่งเสริมความมีวินัยในตนเองได้นั้น ครูจะต้องพิจารณาเนื้อหาในนิทานที่มีคุณค่าและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดประสบการณ์ นอกจากนี้บทบาทและพฤติกรรมการสอนของครูก็มีความสำคัญ โดยครูจะต้องเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนจากยึดครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher Center) เป็นการสอนโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Center) คือเปิดโอกาสเด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม ให้เด็กได้ฝึกคิด และมีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูกลุ่มเพื่อน โดยใช้คำถามกระตุ้น ซึ่งคำถามที่ครูควรใช้ควรเป็นการถามคำถามเชิงเหตุผลซึ่งเป็นคำถามที่เปิดกว้างให้เด็กคิดหาคำตอบได้หลายแนวทาง โดยไม่เกิดความวิตกกังวลว่าคำถามนั้นจะถูกหรือผิด ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจ และกล้าที่จะคิดมากขึ้น และการที่เด็กได้มีโอกาสอภิปราย แสดงความคิดเห็น ภายหลังการเล่านิทาน ยังเป็นการย้ำและเน้นให้เข้าใจถึงวินัยในตนเองอีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นพฤติกรรมที่ต้องการให้เด็กประพฤติปฏิบัติ ได้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปจนกลายเป็นนิสัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง และการเล่า นิทาน แสดงให้เห็นว่า วินัยในตนเองจะทำให้บุคคลอยู่ในสังคมได้อย่างดีและมีความสุข ซึ่งการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองสามารถพัฒนาได้โดยการสอนการฝึกอบรม การเข้าร่วม กิจกรรมส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง การสร้างคำขวัญและสัญลักษณ์ การเห็นตัวแบบซึ่งอาจ เป็นตัวแบบโดยตรงหรืออาจมาจากการอ่านและการฟัง โดยเฉพาะนิทาน กิ่งแก้ว อรรถการ (2513 : 8) ได้เน้นอย่างชัดเจนว่านิทานมีคุณค่าต่อการพัฒนาทางอารมณ์ พฤติกรรม และเจตคติ ที่ดีซึ่งการเล่านิทานนั้นสามารถสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและความรู้สึกนึกคิด โดยผ่านตัว ละครในนิทานที่เล่า และมีงานวิจัยหลายเรื่องที่ได้ทดลองซึ่งได้ผลว่า นิทานช่วยส่งเสริม และ พัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ เช่น การสร้างเสริมพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์ (สุขสมร ประพัฒน์ทอง. 2521 : 68 - 73) การจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ (สุดาวดี ไยพิมล. 2533 : 60 - 66) และการ มีพัฒนาการเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา (วารี นิยมธรรม. 2535 : 59 - 60) ซึ่งจากผล การวิจัยดังกล่าวมีข้อสังเกตว่า การเล่านิทานมีผลต่อการเสริมสร้างพฤติกรรมที่ต้องการสูงขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิทานจะเป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ให้เกิดขึ้นกับเด็ก โดยที่เด็กไม่รู้สึกรู้สีกตัวว่าถูกชักจูง เพราะเด็กได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินขณะได้ฟังนิทาน ด้วยหลักการดังกล่าว ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เช่น ผู้ปกครอง ครู ควรได้ รับความรู้ และแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อให้สามารถส่งเสริมความมีวินัยในตนเองได้อย่างถูก ต้องและมีประสิทธิภาพต่อไป

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนนอนกลับบ้าน และที่ได้รับการจัด กิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ มีวินัยในตนเองแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
4. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี จำนวน 3 ห้องเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือนักเรียนชาย หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนหน้าพระลาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยดำเนินการดังนี้

1. สุ่มห้องเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนหน้าพระลาน มา 1 ห้องเรียน จากจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 3 ห้องเรียน
2. แบ่งนักเรียนที่สุ่มมาได้ จำนวน 30 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก เป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน

3. จับฉลากนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานก่อนกลับบ้าน และกลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. นิทานส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง
2. แผนการจัดกิจกรรมการเล่นิทานก่อนกลับบ้าน
3. แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. นิทานส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง เป็นนิทานที่ผู้วิจัยแต่งขึ้น และคัดเลือกจากหนังสือนิทานที่มีผู้แต่งไว้ โดยมีเนื้อหาที่ส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง ด้านการปฏิบัติตามระเบียบของห้องเรียน การเคารพสิทธิของผู้อื่น การรู้จักกาลเทศะ การรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย โดยดำเนินตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษารูปแบบและวิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กอายุ 5 - 6 ปี จากเอกสารหนังสือนิทานทั่วไป และงานวิจัยเกี่ยวกับนิทาน

1.2 ศึกษานิทานที่ส่งเสริมวินัยในตนเอง ที่มีผู้แต่งไว้แล้วจากเทปนิทานหรือหนังสือนิทาน เพื่อเป็นแนวทางในการแต่งนิทานส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง

1.3 ผู้วิจัยแต่งนิทานที่มีเนื้อเรื่องมุ่งเน้นความมีวินัยในตนเอง 4 ด้าน คือ

- 1.3.1 การปฏิบัติตามระเบียบของห้องเรียน
- 1.3.2 การเคารพสิทธิของผู้อื่น
- 1.3.3 การรู้จักกาลเทศะ
- 1.3.4 การรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

1.4 นำนิทานไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา กับการแสดงออกของวินัยในตนเองแต่ละด้าน และความถูกต้องของภาษา โดยใช้เกณฑ์ 2 ใน 3 ท่าน ในการตัดสิน ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

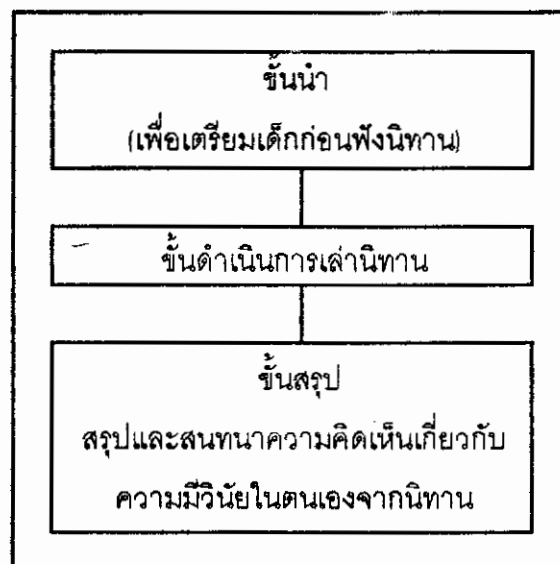
1. อาจารย์จิตราภรณ์ เตมียกุล อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสระบุรี
2. อาจารย์ชมนาท อรุณศักดิ์ อาจารย์โรงเรียนอนุบาลวัดปรีดิยาศูต
3. อาจารย์สุดาวดี รื่นเรืองใจ อาจารย์โรงเรียนทิมลวิทย์

ผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเป็นดังนี้ จากนิทานทั้งหมด 20 เรื่อง ผู้เชี่ยวชาญเห็นชอบตรงกันทั้ง 3 ท่านในเชิงเนื้อหา แต่ให้ปรับปรุงในเรื่องภาษา และปรับตัวละครในนิทานบางเรื่องให้เหมาะสมกับวัยเด็ก

1.5 นำนิทานที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญตรวจแล้วมาแก้ไขปรับปรุงเนื้อหา ภาษาและตัวละครให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะ

2. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้าน

2.1 เมื่อได้นิทานที่แก้ไขแล้ว นำมาสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้าน มีรูปแบบดังนี้

ภาพประกอบ 1 แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้าน

จากภาพประกอบ 1 แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้านจะมี

ลักษณะ ดังนี้

1. ชี้นำ ครูนำเด็กเข้าสู่เรื่องราวนิทานโดยการสนทนา การกระตุ้นด้วยการใช้คำถาม การร้องเพลง การทำท่าทาง หรือใช้สื่อประกอบ
2. ชี้นำดำเนินการเล่านิทาน เป็นการเล่านิทานโดยใช้เทคนิคการเล่าที่ช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราว และเหตุการณ์ได้ดี
3. ชี้นำสรุป เป็นการสรุปและสนทนาความคิดเห็นเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองจากนิทาน

2.2 นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้านไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา คำถาม ตลอดจนสื่อที่ใช้ให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามเกณฑ์ 2 ใน 3 ท่าน มีผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. อาจารย์จิตรภรณ์ เตมียกุล อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสระบุรี
2. อาจารย์ขมณาท อรุณศักดิ์ อาจารย์โรงเรียนอนุบาลวัดปรีดิยาศูต
3. อาจารย์สุดาวดี รื่นเรใจ อาจารย์โรงเรียนพินิจวิทยา

ผลการตรวจของผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นตรงกันว่ามีความเหมาะสม แต่ให้ปรับเรื่องของคำถามที่ใช้

2.3 นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้านที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนหน้าพระลานที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อดูความเหมาะสมของการใช้เวลา

2.4. แก้ไขและปรับปรุง ด้านภาษา คำถาม ตลอดจนความเหมาะสมของเวลาอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ว่าถ้าเด็กนักเรียน 15 คน ไม่ให้ความสนใจ จะปรับและแก้ทั้งภาษา และคำถาม ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการเล่านิทาน

3. สร้างแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองมีวิธีสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง เช่นงานวิจัยของแจ่มจันทร์ เกียรติกุล (2531) ละมัย กาญจนะประโชติ (2534) และสายพิน ปรงสุวรรณ (2538) และคู่มือการดำเนินการสอบความรับผิดชอบและ ความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษาจากเอกสารกองวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

3.2 สร้างแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองมีลักษณะข้อคำถามเป็นสถานการณ์ โดยมีรูปภาพประกอบคำถาม มีคำถามทั้งหมด 48 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ด้านการปฏิบัติตามระเบียบของห้องเรียน 13 ข้อ
- ตอนที่ 2 ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น 11 ข้อ
- ตอนที่ 3 ด้านการรู้จักกาลเทศะ 11 ข้อ
- ตอนที่ 4 ด้านการรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย 13 ข้อ

3.3 นำแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบรายละเอียดของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้เหมาะสม โดยใช้เกณฑ์ 2 ใน 3 ท่าน มีผู้เชี่ยวชาญดังนี้

- 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประณต คำจิม อาจารย์ประจำภาคจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2. อาจารย์ศุภกุล เกียรติสุนทร อาจารย์สถาบันราชภัฏเพชรบุรี วิทยาลัยการณ
- 3. อาจารย์แจ่มจันทร์ เกียรติกุล อาจารย์โรงเรียนพญาไท

ผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเป็นดังนี้จากข้อสอบทั้งหมด 48 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญให้ตัดออกไป 6 ข้อ เนื่องจากมีความคล้ายคลึงกัน ที่เหลือให้ปรับปรุงเรื่องภาษา

3.4 นำแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจมาแล้วปรับปรุงตามข้อเสนอนั้นของผู้เชี่ยวชาญนำไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุ 5 - 6 ปี โรงเรียนหน้าพระลาน จำนวน 60 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก r ของทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยใช้การทดสอบค่าที (t -distribution) แบ่งเป็นกลุ่มสูง 25% และกลุ่มต่ำ 25% เลือกข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ได้จำนวน 29 ข้อ คือด้านการปฏิบัติตามระเบียบของห้องเรียนได้ 7 ข้อ ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่นได้ 8 ข้อ ด้านการรู้จักกาลเทศะได้ 7 ข้อ ด้านการรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายได้ 7 ข้อ

3.5 นำแบบทดสอบ ที่มีคุณภาพแล้วไปหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบกับนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนหน้าพระลาน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน ด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 - 172) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

๕ แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ใช้การทดลองแบบ Randomized Control - Group Posttest Only Design (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536 : 219) ตามตารางดังนี้

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	-	X	TE
CR	-	-	TC

- เมื่อ CR หมายถึง กลุ่มควบคุมที่สุ่มตัวอย่างมาได้
 ER หมายถึง กลุ่มทดลองที่สุ่มตัวอย่างมาได้
 X หมายถึง การจัดกิจกรรมการเล่นก่อนกลับบ้าน
 - หมายถึง การจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ
 TC หมายถึง การทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม
 TE หมายถึง การทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง

1. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์
2. จัดเตรียมสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่ใช้ในการทดลองให้เหมาะสม
3. ดำเนินการทดลอง ~~มีขั้นตอนดังต่อไปนี้~~

3.1 จัดเตรียมกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ดังนี้

3.1.1 กลุ่มทดลอง เป็นกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานก่อนกลับบ้าน

3.1.2 กลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
<p>ขั้นนำ ให้เด็กนั่งในท่าที่สบาย ครูนำเด็กเข้าสู่เรื่องราวนิทานโดยการสนทนา การร้องเพลง การทำท่าทาง การท่องคำคล้องจอง หรือใช้สื่อประกอบ</p> <p>ขั้นดำเนินการ ครูดำเนินการเล่านิทานโดยใช้สื่อประกอบตั้งแต่ต้นจนจบ</p> <p>ขั้นสรุป เด็กและครูร่วมกันสรุปและสนทนาความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองจากนิทาน</p>	<p>ขั้นนำ ให้เด็กนั่งในท่าที่สบาย ครูนำเด็กเข้าสู่การสนทนา โดยการร้องเพลง การสนทนา การทำท่าทาง การท่องคำคล้องจอง</p> <p>ขั้นดำเนินการ เด็กและครูร่วมกันสนทนาซักถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้รับในแต่ละวันและวินัยในตนเองที่ทำประจำวัน</p> <p>ขั้นสรุป เด็กและครูร่วมกันสรุปกิจกรรมประจำวัน</p>

ภาพประกอบ 2 แสดงแผนการจัดกิจกรรมการเล่นิทานก่อนกลับบ้าน และกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ

ในการดำเนินการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในช่วงเกมการศึกษาและช่วงก่อนกลับบ้านโดยใช้วิธีสลับเวลาในการจัดกิจกรรมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 การดำเนินการทดลอง

สัปดาห์	วัน	14.20 - 14.40	14.40 - 15.00
1	จันทร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	อังคาร	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	พุธ	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	พฤหัสบดี	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	ศุกร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง

- ✓ 4. เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ไปทดสอบทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- ✓ 5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีการของการแจกแจงที (t - distribution)

(ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 185)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S^2_H}{n_H} + \frac{S^2_L}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
	\bar{X}_H	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	\bar{X}_L	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S^2_H	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S^2_L	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ใช้สูตรของครอนบัค (ลิวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 - 172)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือ
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

3. การหาค่าเฉลี่ยของคะแนน ใช้สูตร (ลิวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

④ การหาความแปรปรวนของคะแนน ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 63)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวที่ยกกำลังสองทั้งหมด

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

⑤ การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม ใช้สูตร t - test for Independent Samples (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 84)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

โดยมี $df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ \bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

n_1, n_2 แทน จำนวนนักเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลอง และการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S ²	แทน	ค่าความแปรปรวน
t	แทน	อัตราส่วนวิกฤตที่พิจารณาจากค่าตาราง
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
กลุ่มทดลอง	แทน	เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้าน
กลุ่มควบคุม	แทน	เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้าน และการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ ซึ่งได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตาราง 3 การเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
การเล่นิทานก่อนกลับบ้าน และการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	ความมีวินัยในตนเอง		t
		X	S ²	
กลุ่มควบคุม	15	38.40	66.74	3.54**
กลุ่มทดลอง	15	47.86	42.97	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงว่า เด็กระดับปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทาน
ก่อนกลับบ้านมีวินัยในตนเอง แตกต่างจากเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบ
ปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเล่นิทานก่อนกลับบ้านที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางแก่ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กระดับปฐมวัยได้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเล่นิทานก่อนกลับบ้านอย่างมีเป้าหมาย และสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเล่นิทานก่อนกลับบ้านให้กับเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

¹⁶⁰⁴ **จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า**

เพื่อเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานก่อนกลับบ้านกับเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานก่อนกลับบ้านและที่ได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติมีวินัยในตนเอง แตกต่างกัน

¹⁶⁰⁴ **ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า**

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย หญิงอายุระหว่าง 4 - 5 ปีที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย หญิงอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนหน้าพระลาน จำนวน 2 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

6.04 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. นิทานและแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้าน เป็นนิทาน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และคัดเลือกจากหนังสือนิทาน รวมทั้งสิ้น 20 เรื่อง โดยเนื้อเรื่องของนิทานจะเน้นการส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง ในด้านการปฏิบัติตามระเบียบของห้องเรียน การเคารพสิทธิของผู้อื่น การรู้จักกาลเทศะ การรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย หลังจากผ่านการตรวจแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง จึงนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 29 ข้อ ซึ่งแบบทดสอบนี้ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

6.05 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ในช่วงก่อนกลับบ้าน ดังนี้

- กลุ่มทดลอง เป็นกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้าน
 - กลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ
- ผู้วิจัยได้ทำการทดลองเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 15 นาที รวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง เมื่อการทดลองสิ้นสุดลงผู้วิจัยทำการทดสอบทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย และค่าความแปรปรวน
2. เปรียบเทียบคะแนนความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้าน และการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ โดยใช้สูตร t - test for Independent Samples

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นทานก่อนกลับบ้านมีวินัยในตนเอง แตกต่างจากเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นทานก่อนกลับบ้าน และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ มีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจะพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นทานก่อนกลับบ้านมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ ทั้งนี้เพราะ

1. นิทานที่เด็กได้ฟังทุกเรื่อง เน้นการส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติตามระเบียบของห้องเรียน การเคารพสิทธิของผู้อื่น การรู้จักกาลเทศะ และการรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย โดยการเล่นทานก่อนกลับบ้านทุกวันอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุขสมร ประพัฒน์ทอง (2521 : 73) ที่พบว่า เด็กที่ฟังนิทานประเภทใดแล้ว เด็กสามารถเลียนแบบตัวอย่างในนิทานตามที่คุณเขียนจะ ชักจูง หรือกระตุ้นให้เดินไปตามแนวคิดนั้น ๆ และงานวิจัยของ จันทร์เพ็ญ สุภาพผล (2535 : 73) ที่พบว่า การที่เด็กได้ฟังนิทานประกอบดนตรีและนิทานประกอบภาพควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมช่วยเหลือจะมีพฤติกรรมทางสังคมสูงขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดาวดี โยพิมพ์ (2533 : 62) ที่พบว่าเด็กที่ได้ฟังนิทานโดยใช้หุ่นมือ และแสดงบทบาทสมมติ มีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้น

2. นิทานเป็นสิ่งที่เด็กวัย 3 - 6 ขวบ ชอบเป็นชีวิตจิตใจ และชอบที่จะจินตนาการกับเรื่องราวที่ได้ฟัง (รัญจวน อินทรกำแหง, 2517 : 79) เนื่องจากอยู่ในวัยที่มีจินตนาการสูง ซึ่งนิทานเป็นส่วนหนึ่งของต้นแบบที่มีอิทธิพลต่อเด็กมาก เพราะตัวละครในนิทานสามารถสร้างความสนใจของเด็ก และมีพลังโน้มน้าวทัศนคติ ตลอดจนเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้

เพราะธรรมชาติของเด็กในวัยนี้ จะชอบเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ที่มีความสามารถหรือบุคคลที่เด็กพอใจ (กึ่งแก้ว อัตถากร. 2513 : 8) และสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้จากตัวแบบของแบนดูรา (Bandura. 1977 : 22 - 27) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ และการเรียนรู้ส่วนใหญ่เป็นการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสังเกตจากตัวแบบ ซึ่งปรากฏอยู่ในนิทานส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง ทั้ง 4 ด้าน เมื่อเด็กได้ฟังนิทานซึ่งเป็นสิ่งที่เด็กปฐมวัยชอบ และสนใจที่จะฟัง นิทานจึงเป็นสิ่งกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมจากตัวละครในเรื่อง และความสนใจเรื่องราวในนิทานที่เป็นกระบวนการหนึ่งที่ทำให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงขึ้น ดังนั้นนิทานจึงเป็นแม่แบบในการปลูกฝังพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. วิธีการเล่านิทานที่มีส่วนช่วยส่งเสริมความมีวินัยในตนเองสูงขึ้นได้ ประกอบด้วย

3.1 สื่อประกอบการเล่านิทาน เช่น นูนต่าง ๆ รูปภาพ กระดานแม่เหล็ก ซึ่งสื่อทั้งหลายเหล่านี้ต่างกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของเด็ก สามารถสะท้อนให้เด็กเห็นถึงคุณและโทษของการกระทำโดยส่งผ่านตัวละครของเรื่องสู่เด็ก (กิตติวดี บุญเชื้อ. 2527 : 26) ทำให้เกิดความคิดความเข้าใจพฤติกรรมตัวละครในนิทาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดาวดี โยพิมพ์ (2533 : 62) พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับฟังนิทาน โดยใช้หุ่นมือประกอบ มีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้น และงานวิจัยของ อรุณี เหลืองนิรัญ (2533 : 75 - 81) ที่ศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทาน หรือเรื่องราวประกอบภาพ จะช่วยให้เห็นโครงสร้างของเรื่องอย่างชัดเจน ภาพประกอบนิทานช่วยให้ความคิดที่คลุมเคลือมีความชัดเจนขึ้น ซึ่งสื่อประกอบการเล่านิทานเป็นวิธีการที่ครูจะนำมาเป็นตัวกลางถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเนื้อเรื่องในนิทานมากยิ่งขึ้น

3.2 การเล่านิทานซ้ำ ซึ่งนิทานมีทั้งหมด 20 เรื่อง แบ่งเป็น 4 ด้าน แต่ละด้านมี 5 เรื่อง ใช้เวลาเล่านิทาน 4 สัปดาห์ และในสัปดาห์ที่ 5 ถึงสัปดาห์ที่ 8 จะเป็นการเล่าซ้ำเรื่องเดิมเพื่อเป็นการทวนย้ำ และเน้นให้เข้าใจถึงวินัยในตนเองในแต่ละด้านยิ่งขึ้น ซึ่งการนำมาเล่าซ้ำนั้นจะทำให้บรรยากาศในการเล่านิทานสนุกสนานเพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากเด็กคนไหนจำได้ก็จะช่วยครูเล่าเรื่อง หรือเพิ่มเติมเนื้อเรื่อง จะทำให้เด็กสนุกกับการร่วมฟังนิทานยิ่งขึ้นถึงแม้จะเป็นเรื่องเดิมที่เคยฟังมาแล้ว แต่เด็กก็ยังสนใจฟัง ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ อภิรพันธ์ อนุวัช (2532 : 79) ที่ว่าเด็กสามารถฟังนิทานเรื่องเดิมได้เป็นสิบ ๆ เทียว โดยไม่รู้สึกรำคาญ ด้วยความพึงพอใจ เพราะเด็กจะรู้สึกสนุก และพบสิ่งใหม่ ๆ ในนิทานเรื่องเดิมทุกครั้งไป และความคิดเห็นของ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2520 : 37 - 39) ที่กล่าวว่า เด็กจะชอบฟังนิทาน แม้แต่เรื่องเก่า ๆ ที่

เขาจำได้จนขึ้นใจแล้ว เพราะเมื่อเด็กจำได้ก็จะแสดงออกมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นการส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสร่วมเล่นนิทานด้วยในบางครั้ง จะช่วยให้เด็กปรับตัวเอง และเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะรับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันได้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2527 : 245) ดังนั้นจากการเล่าขานนอกจากจะเป็นการย้ำ และเน้นให้เข้าใจถึงพฤติกรรมที่ต้องการปลูกฝังแล้วยังเป็นการส่งเสริมให้เด็กสนุกกับการร่วมเล่นนิทานด้วย ถึงแม้จะไม่มาก แต่ก็สามารถพัฒนาความคิดของเด็กจากสิ่งที่ป็นรูปธรรมไปเป็นนามธรรมได้

4. ช่วงเวลาที่เล่นนิทานนั้นเป็นช่วงก่อนเวลาที่เด็กจะกลับบ้าน เนื่องจาก ช่วงก่อนเวลาที่เด็กจะกลับบ้าน หรือรอคอยผู้ปกครองมารับนั้นเป็นเวลาที่ทั้งเด็ก และครูว่าง ซึ่งเหมาะกับการเล่นนิทานให้เด็กฟัง (ฉวีวรรณ กินวงศ์. 2526 : 132) และการเล่นนิทานในช่วงเวลานี้เป็นกิจกรรมใหม่ ซึ่งเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ไม่เคยได้รับมาก่อน ย่อมทำให้เด็กเกิดความสนใจ จากปกตินอกจากการพูดคุยสนทนาเกี่ยวกับกิจกรรมประจำวันแล้วจะไม่มีการจัดกิจกรรมอื่นให้เด็กในช่วงเวลานี้จึงทำให้เด็กว่าเหว และเริ่มกังวลเรื่องผู้ปกครองมารับกลับบ้าน แต่เมื่อเด็กได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานในช่วงเวลานี้แล้ว ทำให้เด็กเกิดความพอใจ และไม่รู้สึกว่าเหว หรือลดความกังวลเรื่องผู้ปกครองมารับ ซึ่งจะสามารถปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้โดยง่าย นอกจากนี้การเล่นนิทานในช่วงเวลาที่ว่างนี้ยังเป็นการช่วยคลายประสปการณ์แก่เด็กที่บิดามารดาไม่มีเวลาหรือเล่นนิทานให้เด็กฟัง และยังช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มีที่พึ่งทางใจ ซึ่งจะเป็นการช่วยพัฒนาอารมณ์ของเด็กได้เป็นอย่างดี (ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. 2520 : 37 - 38)

5. การสรุปเนื้อหา และสนทนาซักถามความคิดเห็นหลังการเล่นนิทานเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองจากนิทานที่เล่าในแต่ละวันนั้น จะทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง กล่าวพูดกล้าแสดงออก ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ วิล เวย์นวิระ (2526 : 9) ที่กล่าวถึง คุณค่าของนิทานที่ช่วยเสริมสร้างบุคลิกที่ดี และสามารถกระตุ้นให้เด็กเกิดความมั่นใจ กล่าวแสดงออก และสามารถเสนอแนวคิด ในการปฏิบัติตนให้มีระเบียบวินัย รวมทั้งสามารถตั้งกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติตนให้มีวินัยในตนเองร่วมกับครู ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ วอลซ์ (Walsh. 1980 : 43) ที่ได้เสนอแนะวิธีการส่งเสริมวินัยในตนเองว่า ควรให้เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างกฎเกณฑ์ ให้เด็กตระหนักในปัญหา แล้วคิดวิธีแก้ปัญหาร่วมกัน โดยสร้างกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติ นอกจากนี้หลังจากการฟังนิทานแล้วมีการย้ำให้เห็นถึงจุดสำคัญของเรื่อง หรือยกตัวอย่างจนเด็กเข้าใจ

ซึ่งจะเป็นการย้ำสิ่งที่ต้องการปลูกฝังให้ลึกกลงไปในจิตใจของเด็กได้โดยไม่รู้ตัว (สุขสมร ประพัฒน์ทอง. 2522 : 34) ดังนั้น หลังจากฟังนิทานแล้วเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยมีการสนทนาและซักถามความคิดเห็น นอกจากนี้จะเป็นการฝึกให้เด็กได้รู้จักคิดแล้วยังเป็นการให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นได้หลาย ๆ แนวทาง โดยไม่คำนึงถึงว่าจะถูกหรือผิด ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดความมั่นใจ กล้าคิด กล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการกระตุ้นพฤติกรรมที่ ต้องการให้เด็กประพฤติปฏิบัติได้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปจนกลายเป็นนิสัย

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษาคำนี้ ๒๕

1. เด็กปฐมวัยในกลุ่มทดลองที่ได้ฟังนิทานก่อนกลับบ้านจะลดความกังวลต่อการ รอคอยผู้ปกครองมารับกลับบ้านมากกว่ากลุ่มควบคุม เพราะเด็กจะสนใจกับการร่วมกิจกรรม การเล่านิทาน โดยไม่กังวลเรื่องกลับบ้าน และเมื่อถึงเวลาที่เด็กกลุ่มทดลองจะได้ฟังนิทานเด็กจะ กระตือรือร้นเก็บอุปกรณ์เข้าที่ และหยิบกระเป๋ามานั่งรอ โดยที่ทั้งครูประจำชั้น และผู้วิจัยไม่ต้อง คอยเตือน

2. ในสัปดาห์แรก ๆ ผู้ปกครองของเด็กยังไม่ให้ความสนใจในกิจกรรมการเล่านิทาน แต่ในสัปดาห์หลัง ๆ ผู้ปกครองของเด็กเริ่มให้ความสนใจในกิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดให้กับเด็กมากยิ่งขึ้น/โดยการขอเข้าไปร่วมฟังนิทานด้วย และเวลาที่เด็กกลับบ้านผู้ปกครองที่สนใจก็จะซักถามเด็ก เกี่ยวกับกิจกรรมการเล่านิทานที่ผู้วิจัยจัดไว้ในแต่ละวัน ซึ่งพฤติกรรมของผู้ปกครองจะมีส่วนช่วย สนับสนุนในการสร้างวินัยในตนเองร่วมกับกิจกรรมนิทานที่เด็กได้รับมากยิ่งขึ้น

3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้านจะมีความสนุกสนาน มีใบหน้าที่ยิ้มแย้ม กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็นทุกครั้งที่มีการเล่านิทาน/เด็กจะแสดง ความตั้งใจฟังการเล่านิทานจากครูและร่วมกิจกรรมจนจบ เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับ กิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติที่ไม่กล้าแสดงออก และมีสมาธิในการฟังและร่วมกิจกรรมได้ไม่ นาน

ข้อเสนอแนะ

1. การเล่านิทานซ้ำเรื่องเดิม ถ้าเด็กจำเรื่องได้ และพูดแทรกขึ้นกลางคัน ครูควร
จะเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดบ้าง แต่ไม่ควรจะมากเกินไปเนื่องจากจะทำให้การเล่านิทานชะงัก
และไม่สนุก
2. ในช่วงสรุปกิจกรรมเพื่อป้องกันไม่让孩子รู้สึกเบื่อ และความสนใจลดลง ครูควร
สรุปประเด็นที่สำคัญ ๆ ไม่ควรจะยืดเยื้อจนเกินไป และถ้าเด็กเข้าใจก็ควรหยุดกิจกรรมลงทันที
ส่วนคำถามที่ใช้ถามเด็กควรตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าก่อน ซึ่งไม่ควรจะเกิน 2 - 3 คำถาม เพราะ
ถ้าคำถามมากเกินไป เด็กจะไม่สนใจ
3. ควรจะเพิ่มกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้านในห้องเรียนอื่น ๆ อีก หรือจัดกิจกรรม
ที่สนุก และส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก ซึ่งจะเป็นการใช้เวลาที่เด็กรอคอยผู้ปกครองให้เป็น
ประโยชน์มากยิ่งขึ้น หรือจัดศูนย์สื่อที่เน้นการบริการหนังสือสำหรับเด็กที่ผู้ปกครองสามารถหยิบ
อ่านให้เด็กฟังได้ขณะมาโรงเรียน
4. ครูอาจจะแต่งนิทานขึ้นมาเองโดยเป็นเรื่องสั้น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมด้านต่าง ๆ
ได้ ตามความเหมาะสมกับวัย และความสนใจของเด็ก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาพัฒนาการทางอารมณ์ - จิตใจ ในด้านการผ่อนคลายความเครียด
ของเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้าน
- 2) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบถึงผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานในช่วงเวลาว่าง
ช่วงอื่น เช่น ก่อนโรงเรียนเช้า ก่อนหรือหลังกิจกรรมกลางแจ้ง และในเวลาก่อนเด็กนอน
พักผ่อนตอนกลางวัน
3. ควรมีการนำนิทานส่งเสริมความมีวินัยในตนเองไปทดลองใช้กับเด็กระดับอายุ
แตกต่างกันออกไป
4. ควรมีการศึกษาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่า
นิทานก่อนกลับบ้านในหน่วยงานอื่นเช่น กรมพัฒนาชุมชน กรมการศาสนา กรมประชาสัมพันธ์
 เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ✓ กิตติยวดี บุญซื่อ. "นิทานกับเครื่องประกอบ," กลวิธีสอนจริยศึกษาและการสอดแทรกคุณธรรม. ม.ป.ท., 2527.
- กึ่งแก้ว อัดถากร. วรรณกรรมจากบ้านโน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513.
- ขวัญใจ บุญฤทธิ์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบ TAI กับการสอนตามคู่มือครูของ สสวท. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. "การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กเล็กและการศึกษาดูงาน," ใน เอกสารชุดอบรมบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2529.
- _____ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7. (2535 - 2539) กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2535. อัดสำเนา.
- ✓ จันท์เพ็ญ สุภาพล. การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบดนตรีและนิทานประกอบภาพควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมช่วยเหลือ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ✓ แจ่มจันทร์ เกียรติกุล. การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองและวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน และอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางแตกต่างกัน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- ✓ จวีวรรณ กินาวงศ์. การศึกษาเด็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์แอนด์, 2526.
- ฉัตรจรุณ ดันนะรัตน์. หลักวาทการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2529.
- ช. ชนบท (นามแฝง). "วินัยในตนเองสอนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร," สารพัฒนาหลักสูตร. 63 : 48 - 49 ; มิถุนายน 2530.
- ✓ ชัยยงค์ พรหมวงศ์. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

- ชม ภูมิภาค. บทความวิทยุกระจายเสียงของสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย ชุดการสอนเพื่อคุณธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญวิทยุการพิมพ์, 2525.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. การพัฒนาจริยธรรม : ตำราจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- _____ . จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจักษ์. จริยธรรมของเยาวชนไทย. รายงานการวิจัยฉบับที่ 21 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2520.
- ถิรพันธ์ อนวัช. เลี้ยงลูกให้ประสบความสำเร็จ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง, 2532.
- ทักษิณา สนวนานนท์. "วิธีสอนเด็กอนุบาลให้มีวินัย," วิทยาสาร. 27(26) : 41 - 42 ; กรกฎาคม 2519.
- พุทธทาส. "แนวแนวจริยธรรม," ปาฐกถาอบรมครูสวนกลางที่หอประชุมคุรุสภา. ม.ป.ท., 2505.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. เด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด, 2524.
- รัชณี ศรีไพพรรณ. "การเล่านิทานและเล่าเรื่อง," สื่อภาษาชุมชนภาษาไทยของคุรุสภา. 3 : 37 - 41 ; เมษายน 2516.
- รัญจวน อินทรกำแหง. วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมล, 2517.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมไทยฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- เรขา ทองสวัสดิ์. "การเล่านิทานสำหรับนักเรียนไกลคมนาคมและชาวเขา," ประชาศึกษา. 24(8) : 4 - 9 ; มีนาคม 2516.
- ลัดดาวรรณ ณ ระนอง. การทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเอง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

- ละมัย กาญจนะประโชติ. การพัฒนาจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.
- วรรณิ ศิริสุนทร. เอกสารคำสอนวิชาการเล่านิทาน. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2532.
- วลัย ขวลิตธำรง. "ส่งเสริมห้องสมุดด้วยการเล่านิทาน," วารสารการศึกษาผู้ใหญ่. 9 : 22 - 26 ; กรกฎาคม - สิงหาคม 2515.
- วิไล เวียงวิระ. "นิทานสำหรับเด็ก," เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน เล่ม 2. ชมรมไทยอิสราเอล กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2526.
- วไลพร จันทศิริ. อิทธิพลของกลุ่มสัมพันธ์ต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสารวิทยา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. อัดสำเนา.
- วยุภา จิตรสิงห์. การศึกษาความสามรถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ครูใช้คำถามแบบเชื่อมโยงเนื้อหาและแบบเชื่อมโยงประสบการณ์. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- วาริ นิยมธรรม. ผลการใช้เทคนิคแม่แบบจาก "นิทานชาดก" เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- จิภาวัน มุลสถาน. ความสัมพันธ์ระหว่างกรอบมเลียงดู และความมีวินัยในตนเอง. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. "การเล่านิทานเพื่อเสริมพัฒนาการทางอารมณ์แก่เด็กก่อนวัยเรียน." ประชาศึกษา. 29(4) : 37 - 39 ; พฤศจิกายน 2520.
- สมบุรณ์ คิงหมานันท์. "การเล่านิทานและการอ่านหนังสือให้เด็กฟัง," คนเศรษฐศาสตร์. 24 : 31 - 38 ; กันยายน 2522.

- สวนา พรรัตน์กุล. อิทธิพลของตัวแบบที่มีต่อพัฒนาการด้านการคิดและการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- สายพิน ประจสุวรรณ. การศึกษาคำความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะสร้างสรรค์ และการเล่นตามมุมโดยครูสร้างกฎเกณฑ์และเด็กสร้างกฎเกณฑ์. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- สุชา จันทร์เอม. "เด็กกับการสร้างระเบียบวินัย," วารสารแนะแนว. 6 : 49 - 53 กรกฎาคม - กันยายน 2511.
- สุดาวดี สุจริต. การศึกษาคำผลการใช้เพลงประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา เรื่องจริยธรรมของพลเมือง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- สุดาวดี โยพิมล. ความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่นิทานโดยใช้หุ่นมือ และการเล่นิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- สุภาพร จันทร์ศิริโยธิน. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้น ม.2 โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนเด็กปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 11 - 15. กรุงเทพฯ : กราฟิเคอาร์ท, 2526.
- _____ เอกสารการสอนชุดวิชาศึกษาศาสตร์สุขภาพระดับปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 10 - 15. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2527.
- _____ เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 1 - 7. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2527.
- สุขสมร ประพัฒน์ทอง. อิทธิพลของการใช้นิทานสำหรับเด็กและการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์ของเด็กไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521. อัดสำเนา.

- สุขสมร ประพัฒน์ทอง. "อิทธิพลของนิทานสำหรับเด็กและการอบรมเลี้ยงดู." การศึกษายุคใหม่, 16 : 31 - 36 : กรกฎาคม 2522.
- โสภภาพร แก่นเพชร. สัมพันธภาพระหว่างครูประจำชั้น - นักเรียน และควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. อัดสำเนา.
- โสภภาพรรณ รัตนัย. "นัดลูกให้มีมารยาท," แม่และเด็ก, 88 - 92 ตุลาคม, 2526.
- อรทัย จันทวิชานวงษ์. รูปแบบของนิทานที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้น ป.4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- อรุณี เหลืองหิรัญ. การศึกษาความพร้อมทางภาษาและการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้โครงสร้างระดับยอด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- อำพร กาทอง. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอนแบบซินดิเคทสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศกรรมสวามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- Amoriggi, Helen Delores. "The Effect of Story Telling on Young Children's Sequencing Ability," Dissertation Abstracts International. 49(6) : 1366A - 1367A ; December, 1981.
- Bandura, A. Principle of Behavior Modification. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1969.
- _____ . Social Learning Theory. New Jersey : Prentice - Hall, 1977.
- Bryant, B.K. "Student - Teacher Relationship as Related to Internal - External Locus of Control," Dissertation Abstracts International. 32(8) : 4854 - B ; February, 1971.

✓ Cuber, J.F. "Folklore," In the World Book Encyclopedia. Field Enterprises Education Corporation, 1960.

Dixon, and others. "Training Disadvantaged Preschoolers on Various Fantasy Activities Effects on Cognitive Functioning and Impulse Control," Child Development. Wayne State University 2 : 367 - 379 ; June, 1977.

Good, C.V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York : Mc Graw-Hill, 1973.

✓ Hoffman, M.L. "Moral Development," in Carmichael's Manual of Child Psychology. p.261 - 360. Edited by Paul Mussen. New York: John Wiley and Sons, 1970.

Munsinger, H. Fundamental of Childhood Development. 2nd ed. New York : Holt, Rinehart and Winston Co., 1975.

✓ Piaget, J. The Moral Judgment of the Child. New York : Pegevin Education Book, 1977.

_____ The Moral Judgment of the Child New York : Collier Books, 1962.

Verble, M. "How to Encourage Self - Discipline," Learning 16(1) : 40 - 42 , August, 1985.

✓ Vincent, E.L. Human Psychology Development. New York : The Ronald Press, 1961.

✓ Walsh, H.M. Introducinh The Young Child to the Social World New York : Mac Millan Publishing Company, 1980

Wayson, W.W. and T.J. Lasley. "Climates of Excellence : Schools that Foster Self - Discipline," Phi Data Kappan. 65(6) : 419 - 421 ; February, 1984.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง

แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง

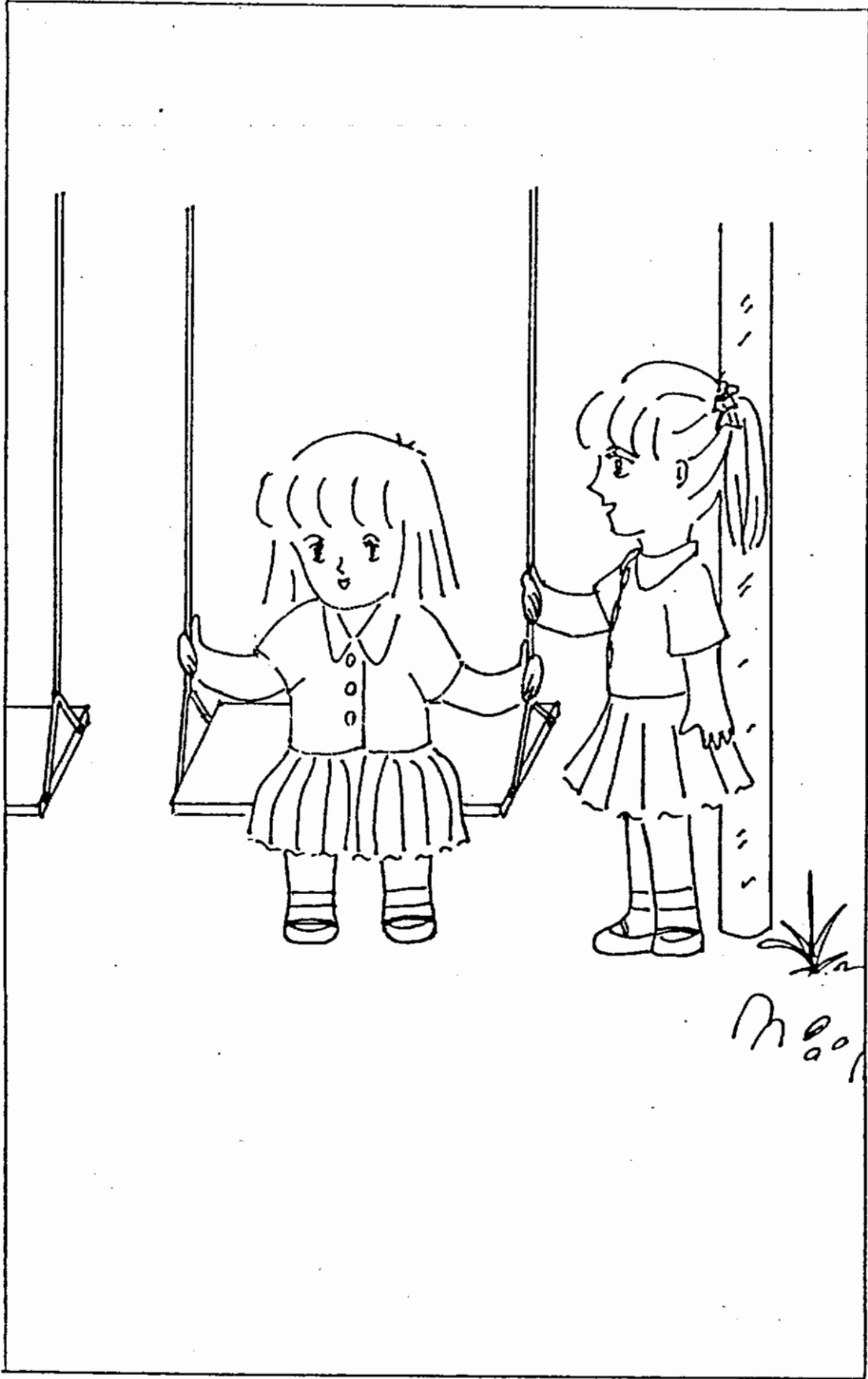
คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามตามที่นักเรียนเห็นว่าถูกต้องตามความเป็นจริงของนักเรียนให้มากที่สุด

การให้คะแนน

1. ถ้าตอบตรงจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัดในแต่ละพฤติกรรมและแสดงถึงความมีวินัยในตนเอง ให้ 2 คะแนน
2. ถ้าตอบได้ตามจุดมุ่งหมายเพียงบางส่วน ให้ 1 คะแนน
3. ถ้าตอบไม่ตรงจุดมุ่งหมายหรือแสดงว่าไม่มีวินัยในตนเอง ให้ 0 คะแนน

พฤติกรรมการปฏิบัติตามระเบียบของห้องเรียน

รายการคำถาม	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
1. ขณะที่นักเรียนกำลังเล่นชิงช้าอยู่ นักเรียนได้ยินสัญญาณเข้าแถวเคารพธงชาติ แต่เพื่อนชวนให้เล่นชิงช้าต่ออีก นักเรียนจะทำอย่างไร	<ul style="list-style-type: none"> - รีบวิ่งไปเข้าแถวเคารพธงชาติ - ไม่เล่นต่อแต่ชวนเพื่อนไปเข้าแถวด้วย 	<ul style="list-style-type: none"> - เล่นต่ออีกสักครู่แล้วถึงไปเข้าแถว - รอให้คุณครูมาเตือนหลายๆ ครั้งจึงไปเข้าแถว 	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งเล่นกับเพื่อนต่อไปอีกจนเพื่อนไปหมดจึงไปเข้าแถว
2. วันหนึ่งคุณครูให้นักเรียนวาดภาพด้วยสีน้ำ นักเรียนเห็นเพื่อนนำสีน้ำวาดลงบนพื้นห้องเรียน นักเรียนจะทำอย่างไร	<ul style="list-style-type: none"> - บอกเพื่อนให้เอาผ้ามาเช็ดพื้น - เตือนเพื่อนแล้วให้เพื่อนเอาผ้ามาเช็ดพื้น - เอาผ้ามาเช็ดเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - ตีมือเพื่อน - บอกคุณครู 	<ul style="list-style-type: none"> - วาดลงบนพื้นห้องเรียนกับเพื่อน

ภาคผนวก ข

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ก่อนกลับบ้าน

ตาราง 3 แผนการจัดกิจกรรมการเล่นิทานก่อนกลับบ้าน

สัปดาห์ที่	วัน	นิทานเรื่องที่
1	จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์	1. หมูอุ๊ดจอมเกเร 2. ห้องเรียนครูนกฮูก 3. หนูตุ้มทิ้งขยะ 4. หนูค่อมผู้ชอบน้ำฝน 5. กระท่ายน้อยจอมชน
2	จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์	6. จ้อจอมเอาเปรียบ 7. หมูอุ๊ดปวดท้อง 8. ลิงแสนชน 9. ปลาน้อย 10. ลูกหมืออยากทานขนม
3	จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์	11. หนูโบว์กับดอกไม้ 12. ลูกเสืออยากเป็นเด็กดี 13. โอ้ไม่ยอมนอน 14. เมื่อเราจะทานอาหาร 15. เพื่อนเกลอเจอคำสาบ
4	จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์	16. รางวัลแห่งความดี 17. ช้างน้อย 18. พระอาทิตย์พักผ่อน 19. หนูปูตีนสาย 20. ลูกหมีสามตัว

เมื่อเล่นิทาน ครบ 4 สัปดาห์ ในสัปดาห์ที่ 5 ถึงสัปดาห์ที่ 8 เล่าซ้ำ เรื่องเดิมจนครบตาม
ตารางใน 4 สัปดาห์แรก

ของนิทานที่ ...

นิทานเรื่อง “ หมูอุ๊ตจอมเกเร ”

จุดประสงค์

- เพื่อให้เด็กรู้จักการปฏิบัติตามระเบียบของห้องเรียน ดังนี้
- เมื่อไปถึงโรงเรียนเอากระเป๋าไปเก็บก่อนที่จะลงไปเล่น
 - ขณะเดินทางไปโรงเรียนไม่แหวะเล่นข้างทาง
 - เมื่อได้ยินสัญญาณเข้าแถวเคารพธงชาติ ต้องรีบไปเข้าแถว

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กและครูร่วมกันร้องและทำท่าทางประกอบเพลง “ กระดิ่งโรงเรียน ”
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเข้าแถวเคารพธงชาติ

ขั้นเล่าเรื่อง

ครูให้เด็กฟังนิทานเรื่อง “ หมูอุ๊ตจอมเกเร ” ดังต่อไปนี้

ในป่าแห่งหนึ่งมีหมู กระต่าย เบ็ด อาศัยอยู่ ซึ่งบ้านทั้งสามอยู่ใกล้กันและจะไปโรงเรียนพร้อมกันทุกวัน แต่หมูอุ๊ตชอบตื่นสาย ต้องให้เบ็ดและกระต่ายไปปลุกให้หมูอุ๊ตตื่นไปโรงเรียนทุกวัน และวันนี้ก็เช่นเดียวกัน “ หมูอุ๊ต ๆ ตื่นเร็วเดียวไปโรงเรียนไม่ทันนะ ” เบ็ดเข้าไปเขย่าหมูเป็นเวลานานหมูอุ๊ตจึงลุกไปอาบน้ำแต่งตัวพร้อมกับบ่นว่า “ น่าเบื่อจริงๆ ไม่รู้จะรีบไปไหน ” เมื่อหมูอุ๊ตอาบน้ำแต่งตัวเสร็จแล้วจึงไปโรงเรียนด้วยความเบื่อหน่ายพร้อมกับกระต่ายและเบ็ด และในระหว่างทางหมูอุ๊ตก็ชวนกระต่ายและเบ็ดแหวะเล่นข้างทาง “ เราแหวะเล่นก่อนดีกว่าเอาไว้ใกล้เข้าแถวเราค่อยไปนะ ” ฝ่ายเบ็ดจึงพูดขึ้นว่า “ ไม่เอาหรอกคุณครูบอกว่าจะไม่ให้แหวะเล่นข้างทางให้ไปถึงโรงเรียนก่อนแต่ถ้าหมูอุ๊ตไม่ไปเราจะไปกับกระต่ายนะ ” เมื่อกระต่ายกับเบ็ดไม่ยอมแหวะเล่นด้วย หมูอุ๊ตจึงยอมไปด้วยเมื่อไปถึงโรงเรียน หมูอุ๊ตก็รีบวิ่งไปเล่นที่สนามเด็กเล่นโดยไม่เข้าห้องเรียนก่อน และให้กระต่ายเอากระเป๋าไปเก็บให้ พร้อมกับพูดว่า “ ผ่ากกระเป๋าหน่อยนะจะกระต่าย ” ถึงแม้กระต่ายจะแนะนำให้เอากระเป๋าไปเก็บในห้องเรียนก่อน แต่หมูอุ๊ตก็ไม่ยอมทำ

ตาม กระต่ายจึงรับกระเป๋าของหมู่อู๊ดไปเก็บให้ และในขณะที่หมู่อู๊ดกำลังเล่นอยู่กับเพื่อน ๆ คุณครูก็ให้สัญญาณเข้าแถวเคารพธงชาติ หมู่อู๊ดซึ่งก็เลยไปเข้าแถว จึงแอบไปเล่นอยู่หลังโรงเรียน จนกว่าเพื่อน ๆ จะเข้าห้องเรียน บังเอิญวันนี้ทางโรงเรียนมีกิจกรรมที่หน้าเสาธงชาติเป็นเวลานาน หมู่อู๊ดนั่งรอนานรู้สึกเมื่อยจึงนั่งหลับไป เมื่อเด็ก ๆ เข้าห้องเรียน และเปิดไม่เห็นหมู่อู๊ดมาเข้าห้อง จึงพูดกับกระต่ายว่า “ กระต่ายทำไมหมู่อู๊ดยังไม่มา หรือว่าหมู่อู๊ดเป็นอะไรไป ” “ ก็นั่นนะซิหมู่อู๊ดน่าจะมาได้แล้วนะเราไปบอกคุณครูดีมั้ย ” กระต่ายเสนอความคิดเห็น “ ดีเหมือนกัน จะได้ช่วยกันตามหาหมู่อู๊ด ” เปิดกล่าวสนับสนุน ทั้งเปิดและกระต่ายจึงไปบอกคุณครู เมื่อคุณครูรู้ก็ตกใจมากรีบไปชวนคนงานในโรงเรียนช่วยกันออกตามหาหมู่อู๊ดเพราะกลัวหมู่อู๊ดได้รับอันตราย บางคนก็ไปหาตามบ่อน้ำ ตามห้องเรียนต่าง ๆ แต่ก็ไม่มีใครพบ จึงพากันไปแจ้งตำรวจให้ช่วยตามหาหมู่อู๊ด ฝ่ายหมู่อู๊ดรู้สึกตัวก็ตกใจตื่นจึงรีบวิ่งไปห้องเรียน พอดีเจอคุณครู คุณครูจึงถามด้วยความดีใจว่า “ หมู่อู๊ดไปไหนมาจ๊ะ นี่รู้มั๊ยเขาออกตามหาหมู่อู๊ดกันหมด นึกว่าหมู่อู๊ดได้รับอันตรายที่ไหน ” หมู่อู๊ดตกใจและรู้สึกกลัวมากที่รู้ว่าตัวเองเป็นต้นเหตุที่ทำให้คนอื่นพากันห่วงหา หมู่อู๊ดจึงกล่าวว่า “ หมู่อู๊ดขอโทษครับ หมู่อู๊ดไปนั่งหลับหลังห้องเรียนครับ ” คุณครูจึงพูดว่า “ หมู่อู๊ดจ๊ะ เราเป็นนักเรียนต้องทำตามระเบียบของโรงเรียนนะจ๊ะ หมู่อู๊ดก็รู้ว่าตอนเช้าเมื่อมาถึงโรงเรียนต้องไปห้องเรียนก่อนคุณครูจะได้รู้ว่าใครมาหรือไม่มา แล้วค่อยลงไปเล่น และต้องไปเข้าแถวเคารพธงชาติด้วยนะจ๊ะ ” ฝ่ายหมู่อู๊ดเสียใจมากจึงพูดว่า “ หมู่อู๊ดจะไม่ทำอีกแล้วครับ หมู่อู๊ดสัญญาว่า ตอนเช้าจะไปสวัสดีคุณครูและเอากะเป๋ไปเก็บก่อนลงไปเล่นครับ และเมื่อได้ยินสัญญาณเข้าแถวเคารพธงชาติ หมู่อู๊ดก็จะรีบไปเข้าแถว และจะไม่แอบไปเล่นคนเดียวครับ ” “ ดีมากจ๊ะ เอละไปทำงานกับเพื่อนตอนนะจ๊ะเดี๋ยวคุณครูจะบอกคนที่เขาออกตามหาหมู่อู๊ดก่อน ว่าเจอหมู่อู๊ดแล้วทุกคนจะได้สบายใจกัน ” ครูพูดอย่างพอใจ หมู่อู๊ดดีใจมากที่คุณครูไม่โกรธจึงพูดว่า “ ขอบคุณมากครับ ” แล้วหมู่อู๊ดก็ไปทำงานกับเพื่อนอย่างมีความสุข

ตั้งแต่นั้นมาหมู่อู๊ดก็ปฏิบัติตามระเบียบของห้องเรียนเสมอมา จนคุณครู และเพื่อน ๆ ชมว่าหมู่อู๊ดเป็นเด็กดีและน่ารัก

ขั้นสรุป

1. สนทนาและตอบคำถามต่อไปนี้

- หมู่อู๊ดมีนิสัยอย่างไร
- ทำไมหมู่อู๊ดไม่ยอมไปเข้าแถว

- ถ้านักเรียนเห็นเพื่อนไม่ยอมไปเข้าแถว นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ถ้านักเรียนกำลังเล่นอย่างสนุก เมื่อได้ยินสัญญาณเข้าแถวเคารพธงชาติ นักเรียนจะทำอย่างไร
2. ให้เด็กอาสาสมัคร ออกมาเล่าถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติ และไม่ควรปฏิบัติเมื่อมาถึงโรงเรียนในตอนเช้า

สื่อ

- หุ่นนิ้วรูปหมู กระต่าย เป็ด หมู
- เพลง “ กระตั่งโรงเรียน ”

เพลง “ กระตั่งโรงเรียน ”

กริ่ง กริ่ง กริ่ง	เสียงกระตั่งให้สัญญาณ
เด็กๆ มาเตรียมตัวเข้าโรงเรียน	หนูต้องเข้าแถวก่อน
อย่ารีบร้อนเข้าห้องเรียน	แล้วหนูจะคัดอ่านเขียน
หนูรักโรงเรียนจริงๆ	

.....

นิทานเรื่อง “ จ้อจ้อมเอาเบรียบ ”

จุดประสงค์

- เพื่อให้เด็กรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นดังนี้
- การเข้าแถวเพื่อรับสิ่งของตามลำดับก่อนหลัง
 - การไม่แทรกแถวเพื่อนเมื่อยังไม่ถึงโอกาสของตน
 - การไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูนำภาพเกี่ยวกับการเข้าแถวที่เป็นระเบียบและไม่เป็นระเบียบมาให้เด็กดู แล้วสนทนาเกี่ยวกับรูปภาพ

ขั้นเล่าเรื่อง

ครูให้เด็กฟังนิทานเรื่อง “ จ้อจ้อมเอาเบรียบ ” ดังต่อไปนี้

ในป่าแห่งหนึ่งมีสัตว์ป่าอาศัยอยู่มากมาย ในป่าแห่งนั้นมีเจ้าจ้อซึ่งเป็นลิงที่ชอบเอาเบรียบเพื่อนอยู่เสมอเวลาไปโรงเรียนก็จะให้เพื่อนถือกระเป๋าคือให้หรือขี่หลังเพื่อนไปโรงเรียนจนเพื่อน ๆ ไม่อยากเดินไปโรงเรียนกับจ้อ และเวลาอยู่ในห้องเรียนมักจะแย่งเพื่อนเล่นของเล่น และ เวลาครูแจกของเจ้าจ้อจะต้องวิ่งไปแทรกแถวเพื่อนในขณะที่ครูแจกจนเพื่อน ๆ เอือมระอาในการกระทำของเจ้าจ้อ จึงยอมให้เจ้าจ้อแทรกแถว เจ้าจ้อยิ่งได้ใจจึงทำเป็นประจำทุกครั้ง

อยู่มาวันหนึ่ง คุณครูนำขนมมาแจก เด็ก ๆ ก็รีบไปเข้าแถวเพื่อรอรับขนม เจ้าจ้อก็รีบไปเพื่อหวังจะแทรกแถวเพื่อน แต่ด้วยความรีบร้อน จึงทำให้เจ้าจ้อหกล้มหัวเข่าแตก เจ้าจ้อจึงร้องขึ้นว่า “ ช่วยด้วยครับ ช่วยจ้อด้วย ” แต่เพื่อน ๆ กลับพากันหัวเราะชอบใจ คุณครูเห็นเข้าจึงพูดขึ้นว่า “ ใครเป็นอะไรจะแล้วนั้นหัวเข่าจ้อเป็นอะไรไปจ้ะ ” จ้อจึงโกหกคุณครูว่า “ ก็เจ้าหนินะสิครับผลึกจ้อ เพราะเจ้าหนิกลัวจ้อจะได้ขนมไปกินก่อน ” บังเอิญกวางน้อยซึ่งเป็นหัวหน้าและเห็นเหตุการณ์จึงบอกคุณครูว่า “ ไม่ใช่หรอกครับคุณครู เจ้าจ้อต่างหากที่ชอบแทรกแถวเพื่อน ”

นกลน้อยซึ่งเห็นเหตุการณ์อยู่จึงพูดว่า “ จริงๆ ค่ะคุณครู เจ้าจ้อชอบเอาเปรียบเพื่อนไม่ชอบเข้าแถวเลยคะ ” คุณครูจึงพูดว่า “ จริงหรือจ้ะ จ้อรู้ตัวมั๊ยจ้ะว่าทำไมไม่ต้อง ใครมาก่อนก็ต้องได้ก่อนคนมาทีหลังก็ต้องต่อแถว และก็ต้องได้ที่หลังจ้ะ ” จ้อจึงตอบแบบสำนึกผิดว่า “ ครับคุณครู แต่จ้อกลัวขนมจะหมดก่อนครับ ” คุณครูจึงพูดว่า “ ไม่หมดหรอกจ้ะคุณครูมีขนมให้ครบหมดทุกคน เพื่อน ๆ ทุกคนก็อยากได้ขนมกันทั้งนั้น จ้อไม่ควรจะเอาเปรียบเพื่อน ๆ นะจ้ะ เพราะฉะนั้นการรับแจกของอะไรก็ตามขอให้เข้าแถวเป็นระเบียบทุกครั้ง ใครมาเห็นเข้าก็จะชมว่าเป็นเด็กที่น่ารัก ” จ้อจึงตอบว่า “ ครับคุณครูต่อไปนี่จ้อสัญญาว่าจะไม่ทำแบบนี้อีกแล้ว ” คุณครูจึงพยักหน้าอย่างพอใจ แล้วพาจ้อไปทำแผลที่ห้องพยาบาล และพากลับมาห้องเรียนและเล่นกับเพื่อนต่อไป

ตั้งแต่นั้นมาจ้อก็ไม่เคยเอาเปรียบเพื่อนอีกเลย

ขั้นสรุป

สนทนาและตอบคำถามต่อไปนี้

- เจ้าจ้อมีนิสัยอย่างไร
- ถ้านักเรียนมีเพื่อนอย่างเจ้าจ้อ นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร
- ถ้านักเรียนทุกคนไม่ชอบการเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง เพื่อรับสิ่งของจากครูจะเป็นอย่างไร
- นักเรียนเคยเข้าแถวตามลำดับก่อนหลังเพื่อทำอะไรบ้าง
- การเข้าแถวตามลำดับก่อนหลังมีประโยชน์อย่างไร

สื่อ

- หุ่นชักรูปลิง กวาง นก หมี ช้าง
- รูปภาพการเข้าแถวที่เป็นระเบียบและไม่เป็นระเบียบ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อนางสาวทัศนีย์	ชื่อสกุล อินทรบำรุง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 46 หมู่ 11 ตำบลสีสุก อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา 30440
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านคิ่งเขาเขียว (สำเภาราชภูบำรุง) ตำบลหน้าพระลาน อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี 18240 โทร. 036 - 267587
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา
พ.ศ. 2534	ค.บ. (การศึกษาปฐมวัย) วิทยาลัยครูนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
พ.ศ. 2539	กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นก่อนกลับบ้าน

บทคัดย่อ

ของ

ทัศนีย์ อินทรบำรุง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

เมษายน 2539

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นทานก่อนกลับบ้าน กับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนหน้าพระลาน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

กลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นทานก่อนกลับบ้าน และกลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ การทดลองใช้เวลา 8 สัปดาห์ แบบแผนการทดลองเป็นแบบ Randomized Control - Group Posttest Only Design เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t - test แบบ Independent Samples

ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นทานก่อนกลับบ้าน กับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ มีวินัยในตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

SELF - DISCIPLINE OF PRESCHOOL CHILDREN THROUGH STORY

TELLING BEFORE BACK HOME

AN ABSTRACT

BY

THASANEE INTARABUMRUNG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master

of Education degree in Early Childhood Education

at Srinakharinwirot University

April 1996

The purpose of this study was to compare self - discipline of preschool children through story telling with the regular activity before back home.

Thirty of five to six years old preschool children of 1995 academic year of Nhapralan School were simply randomized into the experimental and control group. The experimental group was provided with story telling before back home while the control group was provided with regular activity. The design of this study was randomized control - group posttest - only design. The experimental period was 8 weeks, five times per day a week. Research instruments developed by the researcher, included a lesson plan, and a test for self - discipline. The t - test for independent sample was used to analyze the data.

The findings revealed that self- discipline of preschool children between the experimental group and control group was significantly different at .01 level.